

Handläggare
Philip Hall
Telefon: 08-508 263 76Till
Trafiknämnden

Verksamhetsplan 2017 för trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner verksamhetsplanen för 2017.
2. Trafiknämnden godkänner omslutningsförändring om 103,3 mnkr inom driftbudgeten.
3. Trafiknämnden godkänner förslag till budgetjustering avseende klimatinvesteringar om 48 mnkr.
4. Trafiknämnden godkänner förslag till budgetjustering med anledning av sänkt internränta om 88,3 mnkr.
5. Trafiknämnden fastställer tidpunkter för ekonomisk månadsuppföljning till den 9 mars, 6 april, 15 juni, 31 augusti, 19 oktober, 23 november och 14 december samt tertialrapporter till den 18 maj och 21 september.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefInga-Lill Hultin
AvdelningschefBarbro Edlund
Enhetschef**Trafiknämnden**Box 8311
10420 STOCKHOLM
08-508 263 76
08-508 272 00
philip.hall@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	5
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	9
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	11
2. Ett klimatsmart Stockholm	12
2.1 Energianvändningen är hållbar	13
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	14
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	21
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	23
2.5 Stockholms miljö är giftfri	24
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	25
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	26
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion	26
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	27
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	28
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	29
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	31
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	32
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	33
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	36
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	36
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	37
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande	39
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	40
Uppföljning av ekonomi.....	41
Nämndens ekonomiska förutsättningar	41
Investeringar	45
Budgetjusteringar	51
Omslutningsförändringar.....	51

Kvalitetsarbete	52
Övriga frågor	52

Bilagor

Bilaga 1: Budgetavräkning VP 2017

Bilaga 2: Driftspecifikation VP 2017

Bilaga 3: Investeringsplan VP 2017

Bilaga 4: Prioriterade projekt utanför ram VP 2017

Bilaga 5: Beslutsläge stora projekt VP 2017

Bilaga 6: Prioriteringsverktyg SPIS, Projekt över 50 mnkr - VP 2017

Bilaga 7: Planerade cykelfrämjande åtgärder VP 2017

Bilaga 8: Plan för internkontroll med väsentlighets- och riskanalys 2017 för trafiknämnden

Bilaga 9: Jämställdhets- och mångfaldsplan 2016-2018

Bilaga 10: Plan för upphandling

Bilaga 11: Trafikkontorets medverkan i arbetet med Lokala utvecklingsprogram (LUP)

Bilaga 12: Extra förvaltningsgrupp den 22 november 2016, utdrag ur protokollet

Inledning

Ett Stockholm som håller samman

140 000 nya bostäder ska byggas mellan åren 2010 och 2030 och trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete eftersom ett väl fungerande transportsystem är en förutsättning för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. När nya områden är byggda är det dessutom kontoret som ska sköta om dem och för att säkerställa effektiv drift och underhåll i framtiden ska kontoret delta i samtliga stora och strategiska exploateringsprojekt från ett tidigt skede.

Kontoret har huvudansvar för stadens allmänna platser och ett bra underhåll av gatunätet och stadsmiljön bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet i hela staden. Konceptet Levande Stockholm utvecklas ytterligare under 2017 för att skapa ett mer levande stadsliv med trivsammare vistelsemiljöer.

Ett klimatsmart Stockholm

Trafikkontoret ska fortsätta arbetet med att implementera framkomlighetsstrategins principer. När andelen som går, cyklar och åker kollektivt ökar, samtidigt som biltrafiken minskar, minskar trafikens påverkan på både miljö och klimat. Arbetet fortsätter därför med att främja gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Satsningen på Stockholm som cykelstad fortsätter med nya och ombyggda cykelbanor, utvecklad vinterväghållning och andra cykelfrämjande åtgärder. Gångvänligheten ska förbättras i enlighet med gångplanen och arbetet med att öka stombussarnas medelhastighet, regularitet och attraktivitet ska drivas vidare under året. Leveranstrafiken och den publika laddinfrastrukturen ska förbättras och parkeringsstrategin och plan för gatuparkering ska implementeras.

Kontorets arbete med att förbättra luftkvaliteten har gett mycket bra resultat och drivs vidare. Vidare bidrar kontoret till en hållbar livsmiljö och ett klimatsmart Stockholm genom att bl.a. minska verksamhetens miljöpåverkan, verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt och göra det enklare att återvinna avfall på offentliga platser.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Under 2017 ska kontoret arbeta vidare med att förbättra verksamhetsstyrningen och budgethållningen i syfte att vidhålla en välfungerande ekonomisk förvaltning där stadens medel används på ett effektivt sätt för att maximera nyttan för stockholmarna. Samverkan med högskolor och universitet ska fördjupas och kontoret ska arbeta för att utveckla företagskontakterna. I syfte att bidra till ökad sysselsättning ska kontoret anställa långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar med uppgift att plockstäda och åtgärda brister i stadsmiljön.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Trafikkontorets arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten ska drivas vidare och under året fortsätter arbetet med att säkerställa att ingen grupp i samhället systematiskt missgynnas av kontorets verksamhet. Stadens offentliga rum ska vara tillgängliga för alla, även för personer med funktionsnedsättning och därför drivs arbetet vidare med att tillgänglighetsanpassa staden. Vid planering och drift av de offentliga rummen

ska hänsyn tas till mänskliga rättigheter och till barns och ungas perspektiv.

För att kunna fatta allsidigt avvägda beslut och förankra dessa hos invånarna ska arbetet med medborgardialog fortsätta, bl.a. genom utveckling av Tyck till, samverkan med olika stadsdels- och områdesforum, samt projekt med medborgarbudget. Under 2017 kommer kontoret att vara delaktigt i att vidta åtgärder kopplade till stadsdelsförvaltningarnas lokala utvecklingsprogram (LUP).

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Stockholm växer kraftigt och mellan 2010 och 2030 ska 140 000 nya bostäder byggas. Det ställer höga krav på planering av infrastruktur och bebyggelse för att åstadkomma ett väl fungerande trafiksystem och attraktiva offentliga rum i hela staden. Trafikkontoret spelar en viktig roll i detta arbete och genom att bl.a. hålla en hög standard på drift och underhåll, utveckla stadens offentliga miljö och aktivt delta i bostadsbyggnadsarbetet är trafikkontoret delaktigt i att skapa ett Stockholm som håller samman.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Ett bra underhåll av Stockholms gatunät och stadsmiljö bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet och är en grundförutsättning för att nå målet om funktionella och trygga offentliga rum. Trafikkontoret har huvudansvar för stadens allmänna platser, vilket bl.a. innebär ansvar för gator, vägar, torg, belysning, gatuträd, blomsterprogram och de kommuncentrala parkerna. I egenskap av väghållare ansvarar kontoret för renhållning, klottersanering, gatuinspektion, vinterväghållning, vägmarkeringar och beläggningsunderhåll, samt för att trafikmiljön ska vara säker och trygg.

I takt med stadens utbyggnad med fler bostäder, arbetsplatser och servicefunktioner är det viktigt att kunna erbjuda en jämlik service i hela staden avseende drift och underhåll. Detta innebär att frångå uppdelningen mellan innerstad och ytterstad och att anpassa insatserna efter de behov som uppstår, t.ex. gällande snöröjning och renhållning. När områden ändrar karaktär gör kontoret kontinuerliga bedömningar av vilken servicenivå som är lämplig för att säkerställa trygga och attraktiva områden med god framkomlighet i hela staden.

Trafikkontoret har ett övergripande ansvar att leda arbetet med utvecklingen av Stockholms offentliga rum. Offentliga platser används i allt större utsträckning som naturliga mötesplatser och används även för fler evenemang. Detta ställer krav på utökad möblering, t.ex. cykelställ, gatumöbler och blomsterarrangemang. Arbetet med att implementera och utveckla konceptet Levande Stockholm fortsätter och beskrivs närmare under nämndmålet nedan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %	100 %	År
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	75 %	75 %	År
Hastighetsefterlevnad	76 %	76 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat	69 %	69 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	69 %	69 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	65 %	tas fram av nämnden	År
Säkra passager för Gång-, Cykel- och Moped (GCM) inom en radie om 300 meter från en skola	41 %	öka	År
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	98 %	tas fram av nämnden	Månad

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska fortsätta utveckla Levande Stockholm tillsammans med näringslivet, stockholmare och stadsdelsnämnder.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Stadens offentliga rum upplevs som attraktiva och trygga i hela staden

Förväntat resultat

- Drift och underhåll bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet.
- Nedskräpningen minskar och staden blir renare.
- Ökad upplevd trygghet i stadens alla delar.
- Antalet svårt skadade och omkomna i trafikolyckor på stadens vägnät minskar.

Kommentar

Stockholms stadsmiljö ska vara säker, framkomlig, tillgänglig och attraktiv. Detta säkerställs genom kontorets ansvar för drift och underhåll av stadens offentliga rum, vilket bl.a. inkluderar att alla gator och vägar vinter- och barmarksrenhålls, gatubelysningen fungerar, skräpkorgar töms, klotter saneras, skadedjur bekämpas, skyltar och vägmärken är tydliga, gång- och cykelvägar är trygga och säkra, torg och parker upplevs som attraktiva samt att stadens alla anläggningar är i god kondition. I egenskap av väghållare ansvarar trafikkontoret även för den gatuinspektion som föranleds av att andra aktörer använder gaturummet för ledningar

Förbättrad framkomlighet och standard på stadens gator

För att undvika kapitalförluster till följd av en åldrande infrastruktur och säkerställa den tekniska livslängden på stadens konstruktioner arbetar kontoret långsiktigt med reinvesteringar genom ett antal beslutade program. Det handlar om reinvesteringar för att främja cykeltrafiken för 2015-2018 och att genomföra reinvesteringar för stadens befintliga gator, vägar, torg, träd och anordningar i form av t.ex. papperskorgar, cykelställ och skyltar. För stadens trafiksignaler genomförs åtgärder i enlighet med det program som gäller mellan 2017-2021. För belysning finns ett program för perioden 2011-2020 som innefattar utbyte av den äldsta och mest bristfälliga utrustningen. För konstbyggnader, t.ex. broar, viadukter och tunnlar, finns ett reinvesteringarprogram som gäller under perioden 2014-2022.

Kontoret har ansvar för snöröjning av sammanlagt 3 900 gator och 211 mil gång- och cykelbanor. Det är kontorets ansvar att se till att trafiksystemet kan försörja grundläggande samhällsfunktioner som sjukvårdstransporter, brandbilar, polis och färdtjänst. I snitt rapporteras ca 1 400 fallolyckor i staden varje år och av de personer över 45 år som drabbas är majoriteten kvinnor. Av stadens samtliga inrapporterade fallolyckor har i snitt ca 80 procent skett under vinterhalvåret. Gränsen för hur mycket snö som ska falla innan stadens gång- och cykelbanor ska börja snöröjas är lägre än för bilvägar och gång- och cykelbanor snöröjs alltid först. Framkomligheten för kollektiv- och nyttotrafik ska också prioriteras. Snöröjningen har under senare år gjorts ännu mer jämställd genom att standarden höjts på försökssträckor som i huvudsak utgörs av frekventerade gångstråk och detta arbete drivs vidare under 2017, med utveckling av metoder och tekniker. Kontoret ska även göra försök med att utifrån ett barn- och jämställdhetsperspektiv förbättra möjligheterna till cykling i områden med mindre god tillgång till kollektivtrafik, samt arbeta för att hitta sätt att förbättra vinterväghållningen för de gående i ytterstaden vid busshållplatser.

Levande och trygga offentliga rum

Under 2016 initierades konceptet Levande Stockholm och arbetet med detta ska utvecklas ytterligare under 2017. Konceptet med sommargångator permanentas och tillsammans med stockholmarna, stadsdelsförvaltningar, fastighetsägare och näringsidkare ska kontoret identifiera och skapa fler gågator, gångfartsgator och sommargångator. Konceptet rymmer också stadens gestaltungsprogram för möblering och skyltning, att tillfälligt upplåta parkeringsplatser för uteserveringar, samt att se över trottoarer som kan breddas och hur torgytor bättre kan användas. Under 2017 ska kontoret medverka till minst tio pop up-parker i staden, samt ta fram en strategi för att göra Stockholm till en mer attraktiv vinterstad. Arbetet med Levande Stockholm förutsätter att fastighetsägare och näringsidkare lokalt bidrar till denna stadsutveckling. Dialogen med stockholmarna är också en viktig framgångsfaktor och detta arbete ska utvecklas vidare. Ett arbete pågår med att se över hur konceptet också kan tillämpas i ytterstaden och hur det kan knytas samman med de behov som kommer till uttryck i stadsdelsförvaltningarnas lokala utvecklingsprogram och som beskrivs närmare under nämndmål 4.7. Kontorets arbete med att förbättra gångvänligheten i staden bidrar också till att skapa ett mer levande Stockholm. Detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 2.2.

Kontoret arbetar kontinuerligt för att minska nedskräpning och för att få en renare, tryggare och mer attraktiv stad. I detta syfte deltar kontoret i trygghetsvandringar tillsammans med bl.a. stadsdelsförvaltningar, polis, fastighetsägare och boende för att få tryggare vistelsemiljöer. Exempel på åtgärder kan vara att bidra till att stadens gångtunnlar upplevs som trygga genom god trygghetsskapande belysning och gestaltning, samt att allt från grönytor till skyltar och gatumöbler är i gott skick. Kontoret arbetar även med klottersanering, bl.a. genom att sanera uppkommet klotter inom 24 timmar och nollställningar i samband med evenemang av olika karaktär. Kontoret vägleder också stadsdelsförvaltningarna i överväganden om eventuella lagliga graffitiväggar och sprider erfarenheter till lokala fastighetsägarföreningar m.fl.

Stadens städgaranti innebär att anmälningar om nedskräpning och fyllda skräpkorgar ska åtgärdas inom 24 timmar från det att anmälan mottagits av anlitad entreprenör. För stora delar av staden uppfylls denna garanti med bred marginal eftersom många avtal innefattar daglig tömning och eftersom daglig plockstädning genomförs av Stockholmsvärdar i ett flertal ytterstadsområden. I arbetet för en renare, tryggare och mer attraktiv stad inbegrips också de

satsningar som görs i de samverkansprojekt som pågår med privata och offentliga aktörer i olika fokusområden, vilket beskrivs närmare under nämndmål 3.2. För cityområdet bedriver kontoret samarbete med City i Samverkan, vilket bl.a. inkluderar arbetsledning av Stockholmsvårdarna som plockstädar och signalerar närvaro.

Kontoret medverkar regelmässigt i trygghetsvandringar och fångar på så sätt upp vilka åtgärder som kan genomföras för att öka tryggheten runt om i staden. Belysning är i sig inte brottsförebyggande, men hjälper tillsammans med en god gestaltning till att skapa en befolkad miljö och öka den upplevda tryggheten. Det är därför viktigt att arbeta vidare med trygghetsskapande belysningsåtgärder och att underhålla befintlig belysning. Under 2017 kommer särskild vikt att läggas vid att säkerställa att stadens gångtunnlar upplevs som trygga. Skymmande vegetation kan påverka hur belysning upplevs och göra att en plats upplevs som mörk. Kontoret arbetar löpande med att kontrollera att den vegetation runt gång- och cykelbanor som trafiknämnden har skötselansvar för röjs och med att beskära de ca 35 000 träd som finns planterade på gatumark runt om i staden.

I kontorets uppdrag att leda utvecklingen av offentliga rum ingår utöver ansvar för stadsmiljöns utformning på gator och torg, även vård och utveckling av stadens gröna och blå värden. Detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 2.3.

Utvecklingen av City

Stockholms cityområde utgör en rik och mångsidig stadsmiljö med en stor blandning av varierande verksamheter och funktioner. Det är även den del av staden som många besökare möter först. Många olika intressen gör anspråk på och önskar förändringar av områdets befintliga gatunät och offentliga rum. För att detta ska vara möjligt behöver nyttjandet av yt- och transporteffektiva trafikslag, d.v.s. gång, cykel och kollektivtrafik, utvecklas och prioriteras. Vidare är utvecklingen av stråk, torg, platser och parker för att öka citykärnans attraktivitet och trygghet en central fråga. Kommunfullmäktige har beslutat om Vision för City och i samband med det fick kontoret i uppdrag att ta fram en trafik- och gatumiljöplan för City. Under 2016 pågår arbetet med att ta fram denna plan. Planens syfte är att visa hur gator och platser kan förändras för att bättre bidra till visionens mål om bl.a. ett mer framkomligt och grönare City, och ska fungera som planeringsunderlag i kommande projekt. Under 2017 ska särskilt fokus läggas på Tegelbacken och Järnvägsparken i Södra Klara. Vidare fortsätter arbetet med kontorets för närvarande största investeringsprojekt, tätskiktrenoveringen vid Sergels torg, och projektet ska vara klart under 2018.

Trafiksäkerhet

”Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad 2010-2020” beskriver hur staden ska fokusera och inrikta trafiksäkerhetsarbetet för att nå de uppsatta målen år 2020 och är en del av framkomlighetsstrategin. I enlighet med programmet läggs fokus på åtgärder som ger stor trafiksäkerhetseffekt och som staden har rådighet över: hastighetsefterlevnad, säkra huvudgator och ökad kunskap. Kontoret arbetar dels med enskilda trafiksäkerhetsprojekt och dels med att integrera trafiksäkerhetshöjande åtgärder i andra projekt. Åtgärder kopplade till drift och underhåll är också en viktig del i stadens trafiksäkerhetsarbete, framförallt för att minska antalet gående och cyklister som skadas i singelolyckor. En kommunikationskampanj ska genomföras under året för att förbättra samspelet mellan trafikanter och denna kampanj beskrivs även under mål 2.2.

Särskild vikt läggs på miljöer med många oskyddade trafikanter och trafiksäkerhetshöjande

åtgärder vid gång- och cykelpassager vidtas. Trafiksäkerhetsarbetet med stadens skolor har pågått under många år och omfattar både fysiska och beteendepåverkande åtgärder. Arbetet är långsiktigt och har också som syfte att fler resor till och från skolorna ska ske utan bil. ”Plan för säkra och trygga skolvägar” antogs av kommunfullmäktige 2016 och ligger till grund för det fortsatta arbetet.

Lägre hastigheter och bättre hastighetsefterlevnad är centralt för trafiksäkerheten och arbetet med att anpassa hastigheterna till de lokala förutsättningarna fortgår under 2017. För hastighetsplanens första del ska två försökssträckor byggas och utvärderas. Fysiska åtgärder i anslutning till kommande hastighetsförändringar kommer att utredas. Utifrån dessa utvärderingar och utredningar kommer arbetet med hastighetsplanerna att drivas vidare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i det fortsatta arbetet med att utveckla cityområdet. Under 2017 ska bl.a. Tegelbacken och Järnvägsparken prioriteras.	2017-01-01	2017-12-31
Förbättra belysningen i staden via trygghetskapande, effektivare och driftsäkrare belysning.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra beslutade reinvesteringsprogram för cykelinfrastruktur, vägar, torg, träd, anordningar, belysning, konstbyggnader och trafiksignaler.	2017-01-01	2017-12-31
I syfte att förbättra trafiksäkerheten arbeta med beteendepåverkande och/eller fysiska åtgärder vid skolor i enlighet med ”Plan för säkra och trygga skolvägar”.	2017-01-01	2017-12-31
Medverka i trygghetsvandringar och därefter vidta trygghetskapande åtgärder.	2017-01-01	2017-12-31
Medverka till minst tio pop up-parker under 2017.	2017-01-01	2017-12-31
Påbörja utbyggnaden av två teststräckor för hastighetsplanens första delområde.	2017-01-01	2017-12-31
Säkerställa en god standard avseende vinter- och barmarksrenhållning samt underhållsinsatser för stadens alla gator, torg, gång- och cykelvägar, i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi.	2017-01-01	2017-12-31
Utveckla arbetssätt och metoder för att fortsätta förbättra snöröjningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv.	2017-01-01	2017-12-31
Utveckla befintliga rutiner för mer enhetliga kontroller av entreprenörers fullgörande av avtalade driftinsatser.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Stockholm är en vacker stad med många möjligheter och allt fler människor flyttar hit för att utbilda sig eller arbeta. Staden är en av de fem snabbast växande regionerna i Europa och växer med närmare 50 personer per dag. Det ställer stora krav på en hög bostadsbyggnadstakt och målen om 40 000 nya bostäder mellan åren 2014 och 2020, samt 140 000 nya bostäder mellan 2010 och 2030 ligger fast. Trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete, eftersom ett väl fungerande transportsystem är en förutsättning för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. Vägledande i detta arbete är framkomlighetsstrategin, som anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet och skapa ett transportsnålt och därmed hållbart samhälle. När nya områden är byggda är det dessutom trafikkontoret som ska sköta om stadsmiljön och för att säkerställa effektiv drift och underhåll i framtiden är det viktigt att kontoret i ett tidigt skede deltar i arbetet med bostadsbyggandet.

Nämndmål:

Vara en del i utvecklingen av ett växande Stockholm till en hållbar, funktionell och tillgänglig stad med god infrastruktur och attraktiva offentliga rum

Förväntat resultat

- Ett tydligt infrastrukturperspektiv finns tidigt i planeringen av det växande Stockholm.
- Välavvägda prioriteringar vid planering av det offentliga rummet uppnås.
- Driftperspektivet beaktas redan i planeringsstadiet.

Kommentar

Ett växande Stockholm

Under de närmaste åren kommer Stockholms befolkning och bostadsbestånd att växa kraftigt, men stadens yta växer inte. I planeringen av den allt tätare staden behöver avvägningar göras för att nå långsiktigt hållbara lösningar ur såväl funktions- som driftsperspektiv.

Målsättningen är att bygga en attraktiv stad som är tillgänglig, säker och framkomlig samtidigt som en fungerande och effektiv drift säkerställs. Den höga bostadsbyggnadstakten ställer stora krav på trafiksystemet och på att staden gör kloka avvägningar i både nybyggd och befintlig gatustruktur för att klara den ökande transportefterfrågan.

Mängden projekt som bedrivs i staden ökar kontinuerligt eftersom bostadsbyggnadstakten är fortsatt hög och kontoret följer samtliga strategiska utvecklings- och exploateringsprojekt. Arbetsuppgifter som utförs är bl.a. att besvara program-, detaljplane- och bygglovsremisser och deltagande i såväl detaljplanearbeten som i projekteringsskedet i exploateringsprojekt. Kontoret bedömer att det är särskilt angeläget att medverka i programarbetena då det är i detta skede inriktningen för trafiksystemet fastslås. Med framkomlighetsstrategin som utgångspunkt utreder kontoret hur exploateringarna påverkar trafiksystemet och hur staden ska göra prioriteringar i gatu- och vägnätet. När staden förtätas är också trafikprognoser och -analyser ett viktigt verktyg. Kontoret medverkar även vid projektens genomförande genom olika former av tillståndsgivning, utfärdande av lokala trafikföreskrifter, övertagande av anläggningar m.m. Tillsammans med andra berörda förvaltningar deltar kontoret i arbetet med att finna lämpliga platser för tillfälliga boenden för nyanlända och asylsökande.

En gemensam processbeskrivning har tagits fram över hur samarbetet mellan stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret ska bedrivas i exploateringsprojekten. Detta arbetssätt håller nu på att implementeras samtidigt som det sker en kontinuerlig utveckling för att ytterligare effektivisera och förtydliga processen. Samplaneringen med exploateringskontoret ska förbättras för att öka trafikkontorets möjligheter att vara med och planera och påverka. Kontoret arbetar också tillsammans med övriga förvaltningar med att utveckla diverse stöddokument för att tydliggöra vilka krav och riktlinjer som gäller vid utformning av allmänna platser.

Nya bostäder byggs ofta nära vägar och spår där farligt gods transporteras. Eftersom bostadsförsörjningen riskerar att påverkas negativt av säkerhetskrav kring farliga transporter behöver kunskapen om dessa öka, t.ex. det farliga godsets mängder och färdvägar. Kontoret ska därför delta i studier och utvecklingsarbete i samverkan med en rad olika aktörer, t.ex. stadsbyggnadskontoret, Trafikverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Stadens tillväxt innebär inte enbart att nya områden byggs, det betyder även att befintliga områden förändras. En allt tätare stad med fler innerstadslika miljöer i ytterstaden innebär bl.a. ökade förväntningar på väghållningen i dessa områden. En viktig fråga för kontoret är att kunna möta dessa förväntningar, eftersom de medför ökade kostnader. Vidare innebär en trängre stad med smalare gator att möjligheterna att lagra snö intill vägkanterna minskar. I och med detta uppkommer ett större behov av att transportera bort snö, samtidigt som antalet platser som kan användas som sand- och snöupplag minskar som ett resultat av de många stora utvecklings- och exploateringsprojekten i staden. Detta riskerar att medföra fler och längre färdsträckor för de transporter av sand och snö som behövs i samband med vinterväghållningen. Ett strategiförslag för att säkerställa behovet av dessa kommunaltekniska ytor har antagits av kommunfullmäktige och under året ska kontoret arbeta vidare med att, tillsammans med bl.a. stadsbyggnads- och exploateringskontoren, säkerställa konkurrensneutral tillgång för nödvändig kommunalteknisk verksamhet, i första hand för driftverksamhet och snöhantering. Återtagande av Vanadisberget sker under hösten 2017 och därför behöver kostnaderna för upprustning utredas, samt den framtida användningen klargöras.

Ombyggnaden av Slussen har påbörjats och arbetet leds av exploateringskontoret. Trafikkontoret deltar genom att ge stöd i frågor såsom kommunikation, konstbyggnader, trafik och tillgänglighet, samt genom att förvalta den befintliga anläggningen medan framtidens Slussen byggs. När bygget är färdigställt tar kontoret över driftansvaret för anläggningen, varför ett aktivt deltagande från kontorets sida är av stor vikt. Kontoret medverkar även i planeringen av ett flertal andra stora och strategiska infrastrukturprojekt, t.ex. utbyggnaden av tunnelbanan, Roslagsbanans ombyggnad, Spårväg City, Mäljarbanan, tvärbana till Kista, Förbifart Stockholm och bistår stadsledningskontoret i arbetet med Sverigeförhandlingen. Samarbete sker även med kommunstyrelsen gällande förhandlingar om genomförandeavtal för infrastrukturprojekt med Trafikverket och landstingets trafikförvaltning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samverkan med andra berörda aktörer delta i studier och utvecklingsarbete för att säkra hur behovet av farliga godstransporter kan kombineras med en hög nivå på bostadsbyggandet.	2017-01-01	2017-12-31
Säkerställa tillgången på platser för omhändertagandet av snö liksom platser för sandupplag, entreprenadmaskiner m.m. i samarbete med stadens övriga aktörer genom implementering av den av kommunfullmäktige antagna strategin.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Alla evenemang som äger rum på offentlig plats eller genererar större trafikmängder berör trafikkontoret och kontoret spelar en viktig roll i att uppfylla stadens ambitioner om att vara en av Europas ledande evenemangsstäder. Vidare ska stadens offentliga miljöer utformas och utvecklas på så sätt att kulturell verksamhet inkluderas och uppmuntras. Genom gestaltning av platser kan bl.a. barns och ungas upplevelser och möjligheter att utöva olika typer av aktiviteter och kultur förbättras.

Nämndmål:

Stadens offentliga rum stödjer och inkluderar kulturell verksamhet

Förväntat resultat

- Fler platser rymmer möjlighet för kulturell upplevelse och verksamhet.

Kommentar

När evenemang äger rum på offentlig plats, tar gatumark i anspråk eller genererar större trafikmängder är trafikkontoret en viktig aktör. Det ska vara enkelt för arrangörer att både söka tillstånd för och att genomföra evenemang i Stockholm och sedan 2016 underlättas det arbetet av att kontoret har en samlad organisation för evenemang. Kontoret uppmuntrar arrangörer att sprida evenemang geografiskt för att alla delar av staden ska leva.

Samverkansformerna med kulturförvaltningen ska fortsätta att utvecklas under 2017 för att ytterligare stärka evenemangsverksamheten i staden och förenkla närvaron av kultur i det offentliga rummet, med särskilt fokus på Kungsträdgården. Kontoret ska även stödja arbetet med att göra Sergels torg till en plats fylld med kulturella aktiviteter.

Kontoret arbetar kontinuerligt med att utveckla formerna för hur kulturell verksamhet kan stödjas i utformningen av den offentliga miljön. T.ex. ska kontoret under 2017 samverka med berörda stadsdelsförvaltningar kring utsmyckning av gångtunnlar med konstnärliga projekt.

Inom programmet Kultur i ögonhöjd ingår kontoret i nätverket Staden i ögonhöjd, med medarbetare från olika förvaltningar med fokus på stadsutvecklingsfrågor. Nätverket arbetar med att belysa barns och ungas behov och stärka deras delaktighet gällande stadsutvecklingsfrågor och detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 4.4.

Kontoret handlägger upplåtelse för föreningar och olika typer av kulturarrangemang. För att uppmuntra kulturell verksamhet riktad mot barn och ungdomar är mindre evenemang utan möblering som anordnas av barn- och ungdomsverksamhet, t.ex. av skolor, förskolor och idrottsföreningar, befriade från upplåtelseavgift. Dessa evenemang utgör även exempel på gaturummets mångsidiga möjligheter, något som under konceptet Levande Stockholm beskrivs närmare under nämndmål 1.3.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samråd med kulturförvaltningen utreda och utveckla evenemangsplatsen i Kungsträdgården.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Trafikkontorets arbete med att implementera framkomlighetsstrategins principer innebär en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem med ökad tillgänglighet. När andelen som går, cyklar och åker kollektivt ökar, samtidigt som biltrafiken minskar, minskar trafikens påverkan på både miljö och klimat.

Kraftfulla åtgärder ska vidtas för att nå målet att Stockholm ska ha en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030. Forskning visar att bilrelaterad energianvändning minskar med ökande befolkningstäthet och biltrafikarbetet per person i Stockholm är klart lägst i landet. Genom sitt planmonopol kan staden styra mot en tät och funktionsblandad stad, vilket utgör

en nyckelfaktor för möjligheten att skapa ett transportsnålt samhälle med god tillgänglighet baserat på en kombination av kollektivtrafik, gång, cykel och biltrafik.

Vidare bidrar kontoret till en hållbar livsmiljö och ett klimatsmart Stockholm genom att bl.a. minska verksamhetens miljöpåverkan, verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt och göra det enklare att återvinna avfall på offentliga platser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Ett växande Stockholm innebär en ökning av mängden energiförbrukande anordningar, när t.ex. fler trafiksignaler och belysningsstolpar tas i drift. Det är därför av stor vikt att trafikkontoret fortsätter det påbörjade arbetet med att energieffektivisera verksamheten, dels för att en hållbar energianvändning är centralt för att staden ska nå målet om att år 2040 vara en fossilbränslefri stad och dels för att hålla nere driftkostnaderna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Köpt energi (GWh)	61 GWh	1835 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden ta fram en handlingsplan för användande av fossilbränslefria arbetsmaskiner.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Förvaltningens egen energianvändning är hållbar

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i kontorets anläggningar effektiviseras.

Kommentar

En växande stad innebär fler tekniska anläggningar och kontoret ska under 2017 fortsätta arbetet med att effektivisera energiåtgången. Belysningen står för tre fjärdedelar av kontorets totala energiförbrukning och genom att successivt gå över till energieffektiv LED-belysning sänks energikostnaderna, samtidigt som positiva effekter för miljön och stadsbilden uppnås. Nyexploateringar och förtätning av belysning på parkvägar innebär att stadens belysning ständigt byggs ut och vid utbyggnad väljs det mest energieffektiva systemet som motsvarar uppställda krav. Kontoret arbetar även med att utveckla och utvärdera potentialen för åtgärder för behovsanpassad belysning, t.ex. belysning som är närvarostyrd.

Utöver arbetet med stadens belysning sker kontinuerliga utvärderingar av andra möjligheter att effektivisera förvaltningens energianvändning. Som exempel kan nämnas att ett arbete med att byta ut samtliga parkeringsautomater mot solcellsdrivna, biljettlösa automater ska påbörjas under 2017.

Kontoret bedriver även ett omfattande arbete för att skapa ett mer transportsnålt samhälle med minskad klimat- och miljöpåverkan. Detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 2.2.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra utbyte av parkeringsautomater till solcellsdrivna, biljettlösa automater.	2017-01-01	2018-12-31
Reducera energiförbrukningen vid reinvesteringar i tekniska anläggningar som belysningsanläggningar, tunnelsystem, markvärme, hissar och rulltrappor.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Stockholmsregionen växer och detta medför att staden måste utnyttja det gatuutrymme som finns så effektivt som möjligt. Ett övergripande syfte för stadens fysiska planering och åtgärder i transportsystemet är att öka tillgängligheten. Det kan ske både genom att närheten till olika målpunkter ökar och genom att transportmöjligheter förbättras tack vare snabbare, billigare eller bekvämare resor. I detta ingår också att tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ökar, vilket beskrivs närmare under nämndmål 4.6.

Framkomlighetsstrategin beskriver hur gator, torg och kajer behöver planeras och utvecklas för att bidra till en attraktiv stad och ett hållbart transportsystem. Detta ska ske främst genom ökad prioritering av den rörliga trafiken och de färdstätt som kan transportera flest människor och gods på minst yta, d.v.s. gång, cykel, kollektivtrafik och godsfordon med hög beläggning. För att detta ska gå att genomföra måste biltrafiken minska.

Stadens framkomlighetsstrategi har konkretiserats i underliggande inriktningsplaner, bl.a. för gång, cykel, stombussar och leveranstrafik. Planerna beskriver hur strategins mål ska uppnås och innehåller handlingsplaner för prioriterade åtgärder. Under 2017 kommer planerna att fortsätta att realiseras genom arbete i konkreta ny- och ombyggnadsprojekt.

Kontoret har fördjupat samarbetet med landstingets trafikförvaltning, Trafikverket och övriga aktörer genom fortsatt utveckling av arbetet kring huvudtidplanen för trafikstörande arbeten. Samarbetet leder till att byggarbeten kan styras bättre i tid för att minimera trafikstörningar, särskilt när det gäller buss-, gång- och cykeltrafiken.

I egenskap av väghållare verkar kontoret för att transportsektorns klimatpåverkan ska minska, vilket ska bidra till att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. Biltrafiken per person i Stockholm är klart lägst i landet och en av de allra viktigaste åtgärderna som staden kan vidta för att minska landets totala biltrafik är därför att fortsätta arbetet för att göra det möjligt för fler att bo i Stockholm, bl.a. genom fortsatt bostadsbyggande.

Motorfordonstrafiken i staden har påverkan på luftkvaliteten och tidigare har miljökvalitetsnormerna för kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) överskridits. Kontorets arbete med att minska partiklar (PM₁₀) har dock gett resultat, främst genom dubbdäcksförbud på tre av stadens gator och utvecklandet av nya dammbindande tekniker. Arbetet behöver dock fortsätta. Genom att implementera framkomlighetsstrategins principer styr kontoret mot en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem med minskad biltrafik, vilket även kan innebära minskade värden av kvävedioxid (NO₂) i luften.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel dubbdäcksanvändning på innerstadsgator	38	38 %	Tertial
Andel resande med kollektivtrafik, innerstadssnittet	73	73 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Cykelantal	75 800 st	75 800	År
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	18 km/h	18 km/h	År
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	31 km/h	31 km/h	År
Gångflöde på ett urval gator.		Ska öka med 1 %, sammanvägt för de gator som mäts	År
Passager över innerstadssnitt, lastbilar	19 200	19 200	År
Vägtrafikarbete per person		Ska minska 0,5 % från föregående år	År
Vägtrafikarbete totalt i staden		Ska minska med 0,2 % jämfört med föregående år	År

För indikatorerna "Gångflöde på ett urval gator", "Vägtrafikarbete per person" och "Vägtrafikarbete totalt i staden" saknas för närvarande utgångsvärden för att formulera årsmål. Kontoret avser att återkomma med årsmål i tertialrapport 1.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram en handlingsplan för hantering av byggmassor inom staden.	2017-01-01	2017-12-31
Kommunstyrelsen ska genomföra en förstudie, i samverkan med trafiknämnden kring samlastning av stadens egna varuleveranser. Servicenämnden och exploateringsnämnden ska bistå i detta arbete.	2017-01-01	2017-12-31
Trafiknämnden ska genomföra en samspelskampanj.	2017-01-01	2017-12-31
Trafiknämnden ska i Digital Demo Stockholm som projektägare fungera som kravställare till förslag på förbättrad framkomlighet och optimerade trafikflöden i staden genom att styra trafikljusen.	2017-01-01	2017-12-31
Trafiknämnden ska implementera Plan för gatuparkering.	2017-01-01	2018-12-31
Trafiknämnden ska skärpa övervakningen av felparkerade bilar i cykelfält.	2017-01-01	2017-12-31
Trafiknämnden ska utreda förutsättningarna för att skapa bredare övergångsställen på platser med höga gångflöden.	2017-01-01	2017-12-31
Trafiknämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB och bostadsbolagen ska samverka för utbyggnad av laddinfrastruktur.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Hållbara trafiklösningar och ökad framkomlighet gör att fler människor och mer gods kan förflyttas i staden, samtidigt som klimat- och miljöpåverkan minskar

Förväntat resultat

- Ökad tillämpning av stadens framkomlighetsstrategi.
- Utvecklad regional samverkan.
- Fossila utsläpp från vägtrafiken minskar.
- Miljökvalitetsnormerna för PM10 klaras och halterna av NO2 minskar.
- Förbättrad logistik för varuleveranser

- En gemensam trafikmodell för Stockholmsregionen

Kommentar

Satsningar på cykel och förbättrad gångvänlighet

Stockholm har en hög ambitionsnivå för planeringen av cykelinfrastruktur. I enlighet med Cykelplan Stockholm 2012 och reinvesteringsprogrammet för cykel, samt med beaktande av Strategi för ökad cykling i Stockholms stad, genomför kontoret under 2017 stora satsningar för att göra det enklare och säkrare att cykla i staden. Genom investeringar och reinvesteringar skapas och upprätthålls ett väl fungerande cykelväg nät med god framkomlighet och hög trafiksäkerhet. Arbetet med cykelinvesteringar beskrivs närmare i bilaga 7.

Längs utpekade cykelpendlingsstråk hålls en högre standard på snöröjning och vinterunderhåll, och på sikt är ambitionen att det ska bli bättre framkomlighet på allt fler cykelbanor i hela staden. Metoden att använda sopsaltning på utpekade stråk i staden utvecklas vidare inför vintern 2016/17. 2017 utökas cykeljourens arbetsområde, övervakningen av felparkerade bilar i cykelfält skärps, nya metoder för förbättrat vinterunderhåll testas och arbetet med beläggningsåtgärder fortsätter. 2 000 nya cykelparkeringsplatser ska uppföras och förutsättningarna för cykelgarage i kollektivtrafikhöga lägen fortsätter att undersökas, t.ex. i anslutning till centralstationen och på olika platser i ytterstaden. Fortsatta förbättringar av cyklisternas förutsättningar i staden ska utredas, bl.a. gällande cykling på Sveavägen och alternativ sträckning för cykelstråket förbi Götgatsbacken. Under 2017 ska även ett nytt system för låncyklar upphandlas.

Kommunfullmäktige har antagit gångplanen som ska stärka möjligheterna för gångtrafiken i staden och skapa ytor för ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. De gångstråk som pekas ut i planen har potential att bli viktiga i framtiden, eller är redan idag starka men kan bli ännu viktigare med rätt åtgärder. Planens åtgärder kan även leda till att ytterstadens stadsdelar kopplas samman med varandra och med omgivande kommuner, t.ex. genom gångstråk och gröna samband. Under året ska arbetet fortsätta med att prioritera vilka gång- och rekreationsstråk som ska anläggas först. Inom ramen för konceptet Levande Stockholm sker bl.a. ett arbete med fler gågator i staden, något som beskrivs närmare under nämndmål 1.3.

Kontoret ska utveckla kommunikationen om hållbart resande och fr.o.m. 2016 sker all kommunikation om stadens satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik samt leveranstrafik inom ramen för konceptet "Ser du möjligheterna?" För att realisera Stockholm som cykelstad behövs bra kommunikation för att lyfta fram de nya möjligheterna och förstärka de satsningar som görs för att det ska bli enklare och säkrare att cykla. Detsamma gäller gångtrafiken och ett ökat användande av kollektivtrafiken. Staden ska i september 2017 delta i European Mobility Week och i kommunikationen kring detta deltagande väcka reflektion kring det egna resandet och bidra till en attityd- och beteendeförändring mot ett mer hållbart resande. Under denna vecka kommer kontoret även att genomföra en bilfri dag. Under året ska även kontoret utveckla arbetet med att skapa förutsättningar för bättre samspel i trafiken, vilket bl.a. innefattar genomförande av en samspelskampanj.

Ökad framkomlighet för övriga transportslag

Under 2017 fortsätter arbetet för att öka medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten för stombussarna i hela staden, bl.a. i enlighet med den nya handlingsplan för stombusstrafiken som har tagits fram för 2017-2021. Arbetet är en fortsättning på den handlingsplan som

genomförts under 2012-2016. Som exempel på insatser kan nämnas fler och bättre skyltade och markerade busskörfält, samt bättre trafikövervakning och trafikstyrning. Handlingsplanen innehåller även ett antal utredningar, t.ex. om samspel mellan buss- och cykeltrafik, kommunikationssystem för bussprioritering, samt kapacitetsstarka fordon. Dessutom fortsätter arbetet med att optimera stadens trafiksignaler och en översyn av de befintliga samordnade signalsystemen ska fortgå i syfte att öka framkomligheten och minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen.

Kontoret fortsätter arbetet med att genomföra de åtgärder som anges i en strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 och arbetet sker i samarbete med branschen och näringslivet. Syftet med leveranstrafikarbetet är att genom att minska mängden tung lastbilstrafik i innerstaden förbättra framkomligheten, säkerheten och miljön. Det strategiska arbetet innehåller åtgärder som t.ex. off peak-leveranser (nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat), samlastningslösningar, inventeringar och mätningar, samt bevakning av potentialen för godstransporter på vattenvägarna. Kontoret ska även bistå kommunstyrelsens arbete med en förstudie om förutsättningarna för kommunal samlastning.

Utbyggnaden av publik laddinfrastruktur för eldrivna fordon ska fortsätta i samverkan med näringslivet och berörda förvaltningar och bolag. Kontoret har utrett förutsättningarna för laddgator för normalladdning och de första laddgatorna etableras 2017. Laddgatorna ska utvärderas och arbetet med publik laddinfrastruktur utvecklas löpande i nära samverkan med miljöförvaltningen.

Under 2017 fortsätter arbetet med att implementera den av kommunfullmäktige antagna parkeringsstrategin och plan för gatuparkering som innebär att parkeringsavgifter och boendeparkering införs i fler delar av staden och att avgiftstiden för parkering förlängs i vissa delar av staden. Strategin och planen är en del av framkomlighetsstrategin och syftar till att förbättra framkomligheten och öka tillgången på lediga parkeringsplatser. Uppföljningar av planens effekter kommer vara underlag för vidare beslut om parkeringsreglering.

I början av året fortsätter införandet av ny parkeringstaxa i närförort. Därefter genomförs ändringar i innerstaden, vilket bl.a. innebär utökad avgiftstid i innerstaden, samt höjd taxa vid Gullmarsplan och delar av Liljeholmen och Årstadal. I ytterstaden kommer ett fåtal nya parkeringsautomater att placeras ut, därför blir övergången till alternativa betalsystem för parkering, såsom mobilappen "Betala P", viktig. Under året ska även ett arbete påbörjas med att byta ut stadens samtliga parkeringsautomater mot solcellsdrivna, biljettlösa automater, vilket även beskrivs under nämndmål 2.1.

Kontoret kommer under de kommande åren att delta i EU-projektet Civitas Eccentric som syftar till att skynda på utvecklingen att ställa om till förnybara bränslen och alternativa transportsätt. Bland kontorets åtgärder inom projektet märks t.ex. utveckling av principerna för omledning av cykeltrafik vid tillfälliga avstängningar, försök med dynamiska, efterfrågestyrda parkeringsavgifter samt utveckling av arbetet med gröna parkeringstal.

Planering och styrning för en mer framkomlig stad

Stockholms transportinfrastruktur har anlagts under lång tid och staden räknar med att mellan 350-500 mnkr årligen måste reserveras för reinvesteringar i befintlig infrastruktur, exklusive ombyggnationen av Slussen. Utöver detta finns ett omfattande behov från Trafikverket och landstingets trafikförvaltning av att göra reinvesteringar i regionens övriga

transportinfrastruktur. Förutom att reinvesteringarna tar allt större ekonomiskt utrymme sätter arbetena tillfälligt ner kapaciteten i transportsystemet. Det blir allt svårare att kombinera utbyggnad av ny infrastruktur med genomförande av stora arbeten i den befintliga. Tiden fram till år 2040 kommer att präglas av ständiga kapacitetsnedsättningar som en följd av omfattande reinvesteringar i befintlig infrastruktur.

Med ett ökande antal trafikstörningar i stor omfattning förutsätter den regionala framkomligheten en fördjupning av samordningen och samarbetet mellan regionens aktörer. Avsikten är att förebygga och minimera trafikpåverkan i det primära vägnätet där fokus läggs på högbelastningstimmarna och kapacitetsstarka färdmedlen såsom buss, cykel och gång. Ett nytt verktyg har utvecklats och tagits i bruk för att identifiera kommande problempunkter, samt underlätta samordning på kort, medel och lång sikt mellan och inom respektive organisation. Den s.k. huvudtidplanen för trafikstörande arbeten utvecklas ständigt och ett viktigt arbete för kontoret är nu att utveckla de interna rutinerna för att ta fram planen och för att hantera trafikstörningar i projektplaneringsarbetet.

Kontoret förbättrar även den interna samordningen av arbeten som påverkar trafiken genom den samordnade projektplaneringen. Denna syftar till att samordna kontorets åtgärder på gatorna för att minska antalet störningstillfällen och ge mesta möjliga nytta för insatta medel. Ytterligare en del i detta arbete är samordningen av de ledningsdragande bolagens planerade arbeten i staden och framöver ska även stadens exploateringsprojekt införlivas i systemet.

Kontoret samarbetar med Trafikverket för att med hjälp av ett modellverktyg bättre kunna analysera trängsel i större områden. Syftet är att kunna göra goda avvägningar, identifiera åtgärder som kan minimera trafikstörningar och lättare komma överens i gemensamma projekt.

När staden växer är det viktigt att framkomlighetsfrågorna beaktas i ett tidigt skede. Kontoret ska därför delta i samtliga stora exploateringsprojekt och i mindre exploateringsprojekt som berör platser med stora trafikflöden. Detta arbete beskrivs närmare under nämndmål 1.4.

Minskad klimatpåverkan

En av de stora utmaningarna när Stockholm växer är att tillgodose efterfrågan på ökat resande, samtidigt som klimatpåverkan ska minska. Till år 2020 ska åtgärder för att minska biltrafiken ha vidtagits i staden som sammantaget motsvarar en reduktion av utsläppen med minst 80 000 ton CO₂e. Åtgärder genomförs även för att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. År 2040 ska Stockholm vara en fossilbränslefri stad. Att utforma gaturummet på gåendes och cyklisters villkor, medverka till att kollektivtrafik byggs ut, öka kollektivtrafikens attraktivitet, förbättra tillgången till publik laddinfrastruktur, styra tillgången till parkering och priset på densamma, främja bilpooler och anpassa hastigheter är samtliga exempel på åtgärder som kan minska biltrafiken och klimatpåverkan och som i varierande grad ligger inom ramen för kontorets verksamhet och rådighet. Under året ska kontoret utreda hur stadens styrmedel kan användas mer effektivt i syfte att främja en fossiloberoende fordonsflotta.

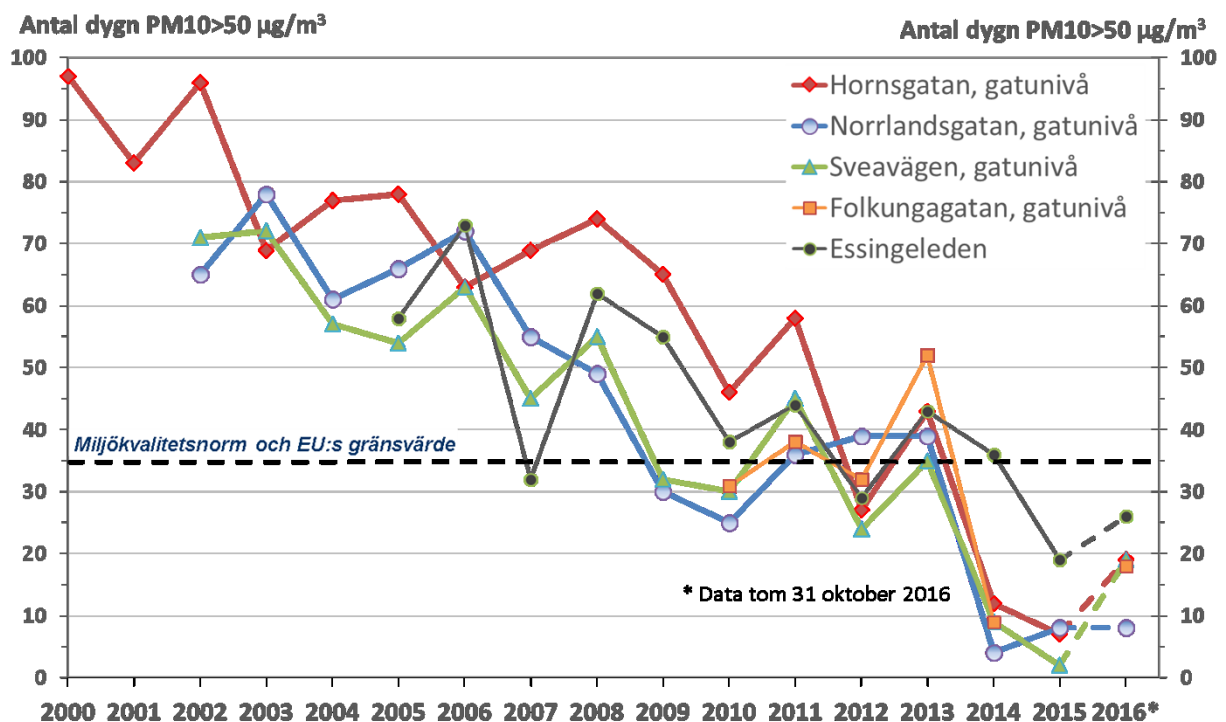
Staden har stora möjligheter att styra mot förtätning, funktionsblandning och kollektivtrafiknära lokalisering i sina planer och styrande dokument. Genomförandet förutsätter dock att exploatörer och näringsidkare investerar enligt planernas intentioner. Trafikkontorets rådighet är stor när det gäller gatunätets utformning, hastighet och parkeringsvillkor, dock endast på det kommunala vägnätet och på den egna marken.

Förbättrad luftkvalitet

Arbetet för att förbättra luftkvaliteten avseende partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) fortsätter. Enligt gällande åtgärdsprogram för luft arbetar kontoret under 2017 med följande:

- Dammbindning av gator och trafikleder i Stockholms stad vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Städning med ny teknik på Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Tidig vårstädning av Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Optimerad halkbekämpning.
- Informationsinsatser för ökad efterlevnad av miljözonsregleringen avseende tunga fordon.

Kontoret genomför åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för samtliga utpekade gator med mycket bra resultat. Som framgår av nedanstående diagram ligger stadens gator under gränsvärdet för dygnsöverskridanden. Arbetet behöver dock drivas vidare och staden har alltjämt för höga partikelhalter för att klara det långsiktiga nationella miljömålet om frisk luft.

Figur 1. Trend för antalet dygnsmedelhalter av PM10 högre än normvärdet 50 µg/m³, åren 2000-2016. Normvärdet får överskridas maximalt 35 dygn per år för att klaras. Data för 2016 omfattar 1 januari till 31 oktober. Den relativa ökningen under 2016 beror i huvudsak på det fina vårvädret med lite nederbörd och torra vägbanor. Våta vägbanor gör att PM10-halterna minskar.

Dubbdäcken utgör den enskilt viktigaste källan till partikelemissioner och stadens inställning är att en dubbdäcksavgift eller -skatt vore det mest effektiva sättet att få ned användningen. Detta föreslogs dock inte av 2015 års statliga utredning och i syfte att förbättra luftkvaliteten

och minska hälsoriskerna finns nu istället dubbdäcksförbud på Hornsgatan, Fleminggatan och delar av Kungsgatan. Studier visar att förbuden både minskar andelen lätta fordon med dubbdäck på förbudsgatorna och PM10-emissionerna. Kontoret följer och utvärderar tillsammans med miljöförvaltningen andra åtgärder för att ytterligare minska partikelemissionerna och ser över möjligheterna att påverka Trafikverket att förbättra luftkvaliteteten längs de statliga vägarna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	7		År
Antal dygn över normvärdet för PM10 i luft	35		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Aktivt arbeta för framkomlighet på stadens cykelbanor genom att undanröja hinder och hålla en hög ambitionsnivå avseende skötsel, drift och underhåll.	2017-01-01	2017-12-31
Fortsätta genomförandet av cykelplanen bl.a. genom utbyggnad av högkvalitativa pendlingsstråk, cykelparkeringar och vägvisning.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra åtgärder för delar av gångstråk enligt gångplanen som pekats ut med syftet att förbättra gångvänligheten.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra åtgärder i enlighet med det av Länsstyrelsen framtagna åtgärdsprogram mot PM10 och NO2. Ny teknik och nya metoder för förbättrad luftkvalitet ska följas, prövas och utvärderas.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra åtgärder inom ramen för EU-projektet Civitas Eccentric, såsom gröna parkeringstal och åtgärder för hållbar godsdistribution.	2017-01-01	2017-12-31
I samarbete med branschen fortsätta driva på för att genomföra åtgärder i enlighet med den strategiska inriktningen för bättre leveranstrafik 2014-2017, t.ex. off-peak-leveranser och samlastningsprojekt.	2017-01-01	2017-12-31
I samarbete med Stockholms Hamn AB och andra berörda leda stadens arbete för att samverka med landstingets planering för utökad kollektivtrafik på stadens vatten.	2017-01-01	2017-12-31
I samverkan med landstinget och grannkommuner skapa infartsparkeringar.	2017-01-01	2017-12-31
I samverkan med landstingets trafikförvaltning genomföra åtgärder i handlingsplanen för att öka stombussarnas medelhastighet, regularitet och attraktivitet.	2017-01-01	2017-12-31
Inom ramen för Trafik Stockholms verksamhet utveckla trafiken.nu med ett särskilt fokus på bättre information om planerade och oplanerade störningar.	2017-01-01	2017-12-31
Lämna förslag på utformning av en cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken.	2017-01-01	2017-12-31
Medverka i den europeiska trafikantveckan Mobility Week och genomföra en bilfri dag.	2017-01-01	2017-12-31
Medverka i statsledningskontorets utredningar om fossilbränslefrihet inom vägtransportsektorn.	2017-01-01	2017-12-31
Synliggöra förändring och utveckling för de olika transportslagen med stöd av mätningar. Särskild prioritering ska ges arbetet med att mäta cykeltrafiken, för att öka kunskapen om dess förhållanden och utveckling samt för att förbättra utvärderingen av genomförda cykelåtgärder.	2017-01-01	2017-12-31
Ta fram en ny strategisk inriktning för leveranstrafik som ska gälla fr.o.m. 2018.	2017-01-01	2017-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta fram en övergripande trafikmodell för Stockholmsregionen. Arbetet innefattar genomgång och anpassning av modellparametrar utifrån Stockholms trafikförhållanden, samt kodning och kalibrering av ett användbart trafiknätverk för olika typer av strategiska analyser.	2017-01-01	2017-12-31
Tillsammans med näringslivet pröva och utveckla laddning i gatumiljö.	2017-01-01	2017-12-31
Uppdatera och optimera stadens trafiksignalanläggningar och trafiksignalsystem för bättre framkomlighet för de prioriterade trafikslagen.	2017-01-01	2017-12-31
Uppföra 2 000 säkra cykelparkeringsplatser.	2017-01-01	2017-12-31
Utreda förslag på permanent alternativ sträckning för cykelstråket förbi Götgatsbacken.	2017-01-01	2017-12-31
Utreda förutsättningar för bättre möjligheter till cykling på Sveavägen, med utgångspunkt från exemplet från södra Götgatan med snabba åtgärder för hög kapacitet.	2017-01-01	2017-12-31
Utreda hur de styrmedel staden förfogar över kan användas mer effektivt i syfte att främja en fossiloberoende fordonsflotta, såsom miljözoner och utbyggnad av laddinfrastrukturen.	2017-01-01	2017-12-31
Utveckla arbetsprocessen kring att ta fram huvudtidplanen för trafikstörande arbeten.	2017-01-01	2017-12-31
Utveckla systemet med låncyklar, bl.a. i samband med den nya upphandling av låncykelsystemet som ska ske inför 2018, samt verka för ett regionalt system för låncyklar.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Stockholm utmärker sig bland andra städer genom att vara grön och rik på vatten med höga naturvärden vilket starkt bidrar till stadens attraktivitet. Ca 40 % av kommunens yta utgörs av grönområden av olika slag och 17 % av vattenytor. Dessa blå och gröna inslag innebär att stockholmarna ges möjlighet till umgänge och återhämtning i vardagen, samt spelar även en allt större roll i att möta de utmaningar som ett förändrat klimat innebär. Till grund för arbetet med att fortsätta värna och utveckla stadens mark- och vattenmiljöer ligger Stockholms miljöprogram, kommande riktlinjer för Grönare Stockholm och kontorets egenkontrollprogram.

Enligt de kommande riktlinjerna för ett Grönare Stockholm ges trafikkontoret ett tydligt samordningsansvar och under 2017 påbörjas en större satsning med att förstärka grönstrukturen i ytterstaden. Kontoret arbetar utifrån den antagna strategin för hantering av dagvatten, d.v.s. regn- och smältvatten, på den mark kontoret ansvarar för. Ett förändrat klimat med stigande medeltemperatur, ökad och mer intensiv nederbörd, förhöjda vattennivåer i sjöar och hav och förändrade flöden i vattendrag kan ge upphov till stora negativa effekter på samhällets funktioner. Kontoret arbetar därför med att anpassa den fysiska miljön för att minska risken för skadliga översvämningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Vatten Ab ska utgå ifrån riktlinjerna och åtgärdsområdet vid planering och projektering av dagvattenhanteringen vid nybyggnad och större ombyggnationer.	2017-01-01	2017-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten AB och stadsdelsnämnderna Skärholmen och Normalm initiera och genomföra pilotprojekt för ytlig dagvattenhantering som också tillför mervärden för stadsmiljön som ökar attraktivitet, upplevd trygghet och social hållbarhet.	2017-01-01	2017-12-31
Trafiknämnden ska inrätta en samordningsgrupp vars uppdrag är stadsövergripande samordningsansvar för att anlägga ett antal större parker och/eller gröna stråk i ytterstaden.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Stockholms blå och gröna värden håller hög kvalitet

Förväntat resultat

- Grönstrukturen i staden förstärks.
- Föroreningarna från trafikdagvatten minskar.

Kommentar

Förbättrad vattenkvalitet

Stockholms blå och gröna inslag är inte bara viktiga för stadens attraktivitet utan även för den biologiska mångfalden och de innebär att ekosystemtjänster genereras för staden. Den goda tillgängligheten till stränder och kontakten med vatten är unik för Stockholm och har fortfarande stora utvecklingsmöjligheter. Riktlinjer för stadens arbete med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag finns i Stockholms vattenprogram och för kontorets del ligger ett särskilt fokus på att motverka den vattenpåverkan som kan uppkomma genom det trafikförorenade dagvattnet.

Kontoret fortsätter att leda arbetet och utvecklingen beträffande lokalt omhändertagande av dagvatten i växtbäddar till gatuträd och annan växtlighet genom renovering med så kallad skelettjord. Skelettjorden bidrar till förbättrad dagvattenhantering genom att dagvattnet fördröjs eller helt tas upp av träden vilket i sin tur innebär minskad miljöpåverkan. Under 2017 ska kontoret i samarbete med andra berörda förvaltningar och bolag initiera och genomföra pilotprojekt för ytlig dagvattenhantering.

Förstärkt grönstruktur

Kontoret ansvarar tillsammans med stadsdelsförvaltningarna för stadens samtliga parkinvesteringar, för att samordna och utveckla stadsdelsförvaltningarnas stadsmiljöverksamhet samt för förvaltning och utveckling av stadens gemensamma parkdatabas. Kommunstyrelsen har tagit fram riktlinjer för ett Grönare Stockholm som innebär en tydligare organisation och en strategisk satsning på stadens grönområden. En samordningsgrupp under ledning av stadsträdgårdsmästaren ska inrättas och trafikkontoret ges ett större stadsövergripande samordningsansvar för utvecklingen av stadens gröna värden. Ett antal större parker och/eller gröna stråk ska anläggas i ytterstaden och de gröna kvaliteterna ska stärkas i hela staden. Arbetet ska göras tillsammans med berörda stadsdelsnämnder och miljöförvaltningen och ska innefatta medborgardialoger. De sex kommuncentrala parkerna som trafiknämnden har skötselansvar för ska fortsätta att vårdas och utvecklas för att tillgodose behovet av välskött gröna lungor i inner- och ytterstaden.

Det löpande arbetet med att förbättra livsvillkoren för stadens ca 35 000 träd på gator och torg

fortsätter, bl.a. genom trädbeskränning, trädgropsrenoveringar samt ny- och återplantering. I stadens strävan att minska användningen av ändliga naturresurser och minska koldioxidutsläppen finns nu god möjlighet för långsiktigt hållbara planteringsjordar som samtidigt kan binda koldioxid. För tillverkning av planteringsjordar används normalt natursand, lera och torv som till stor del består av ändliga naturresurser. Med användning av så kallad biokol, krossad sten och kompost kan en typ av planteringsjord skapas med en mycket låg belastning på miljön, som samtidigt binder koldioxid. Detta prisbelönta koncept utvecklas successivt, bl.a. tillsammans med Stockholm Vatten AB och tillämpas nu regelmässigt i kontorets växtbäddar.

Klimatanpassning

Det är viktigt att bebyggelse, infrastruktur och tekniska försörjningssystem anpassas för att klara långsiktiga klimatförändringar och extrema väderhändelser. Redan idag kan skyfall inträffa och frekvensen förväntas öka med ett förändrat klimat. Anpassningar av den fysiska miljön kommer därför att vara nödvändiga för att minska risken för skadliga översvämningar. Ett stöd i detta arbete är stadens dagvattenstrategi som understryker behovet av klimatanpassad planering och under året ska kontoret tillsammans med andra berörda nämnder och bolag initiera och genomföra ett pilotprojekt för ytlig dagvattenhantering. Bland de övriga åtgärder som kontoret vidtar finns bl.a. räckan, staket och brunnsrening på översvämningss känsliga områden. Ett mer långsiktigt arbete bedrivs också på kontoret för att utveckla fler verktyg för att hantera stora nederbörds mängder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel reviderade parkplaner som innehåller strategier för utveckling av ekosystemtjänster	100 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta göra Stockholm grönare genom att plantera träd och förbättra livsvillkoren för stadens befintliga träd.	2017-01-01	2017-12-31
Fortsätta utveckla verktyg och öka kompetensen för att kunna analysera och vidta åtgärder för att minska eventuella effekter av ett förändrat klimat, främst avseende stora nederbörds mängder.	2017-01-01	2017-12-31
I samarbete med stadsdelsförvaltningarna påbörja ett flerårigt arbete för att stärka stadens gröna kvaliteter. Arbetet inkluderar åtgärder för ökad trygghet, attraktivitet och trivsel i ytterstadens offentliga rum med prioritet för de stadsdelar med särskilda behov.	2017-01-01	2017-12-31
Implementera kommande riktlinjer för Grönare Stockholm, vilket bl.a. innebär att kontoret får ett tydligare samordningsansvar för utvecklingen av stadens gröna värden.	2017-01-01	2017-12-31
Vidta åtgärder för att öka tillgängligheten till och skapa ökad attraktionskraft för stadens unika vattennära miljöer i genomförandet av kommande riktlinjer för Grönare Stockholm.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Avfall som inte hanteras på rätt sätt ger en negativ påverkan på miljön och nedskräpning minskar stadens attraktivitet. Kontoret verkar därför för att göra det enklare att hantera avfall i den offentliga miljön och därigenom bidra till att en större andel av stadens avfall tas om hand

på ett hållbart sätt.

Nämndmål:

Bidra till att göra det enklare att återvinna avfall i stadens offentliga rum

Förväntat resultat

- Det blir lättare för stadens invånare och besökare att återvinna avfall.

Kommentar

Under 2016 tog kontoret tillsammans med andra berörda förvaltningar och bolag fram ett program för avfallshantering i offentliga rum. Syftet är att minska nedskräpningen genom att göra det enklare att återvinna avfall, både för stadens invånare och för besökare. Under 2017 ska programmet implementeras och kommuniceras till stockholmarna.

Tillsammans med Göteborgs stad, Malmö stad och Håll Sverige Rent har kontoret arbetat fram en svensk standard för ett enhetligt system för källsortering på allmän plats. En rekommendation kommer under 2017 att lanseras till kommuner, fastighetsägare och andra intressenter. Vidare fortsätter det försök som inleddes under 2015, då kontoret satte ut tre olika källsorteringssystem i stadens parker för att se vilket system som får bäst resultat.

Utöver arbetet med att göra det enklare att återvinna avfall i offentliga rum bedriver kontoret ett omfattande arbete för att skapa en renare stad, vilket beskrivs under nämndmål 1.3.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utöka antalet samt utveckla arbetet med källsorteringsmoduler gällande hämtningslogistik, samt se över möjligheten att använda källsortering vid stadens egna evenemang.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Kontoret bidrar i sin verksamhet till att stadens offentliga rum hålls giftfria, bl.a. genom att verka för hållbara och icke-skadliga val i samband med infrastrukturprojekt och övriga entreprenader.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	75 %	75%	År
Andel prioriterade och relevanta avtal enligt kemikalieplanen utan avvikelser från ställda kemikaliekrav	95 %	95%	År

Nämndmål:

Bidra till en giftfri stadsmiljö

Förväntat resultat

- Verksamhetens miljöpåverkan avseende gifter och skadliga kemikalier minimeras.
- Miljömedvetenheten ökar bland kontorets entreprenörer.

Kommentar

I samband med infrastrukturprojekt och andra entreprenader verkar kontoret för att gifter och skadliga kemikalier inte används. Tydliga miljökrav ställs mot entreprenörer och kontroller genomförs. Som exempel kan nämnas klottersanerande entreprenörer som kontinuerligt kontrolleras gällande kemikalieanvändning vid sanering och att skyddsutrustning används som hindrar att rengöringsmedel och rester av sprayfärg hamnar i dagvattenssystemet. Flertalet produkter som används i kontorets projekt stäms av mot Byggvarubedömningen, ett branschöverskridande system för miljöbedömning av byggvaror. Arbetet med att vid upphandlingar ställa miljömässiga krav beskrivs närmare under nämndmål 4.8.

Vidare bevakar kontoret den utveckling som sker vad gäller nya hållbara material och miljövänliga alternativ. T.ex. följer kontoret de försök som Trafikverket genomför med lågtempererad asfalt, vilket skulle kunna vara ett alternativ för staden i framtiden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta fram riktlinjer för vilka material som kan användas på lekplatser med hänsyn till kemiskt innehåll i samarbete med miljöförvaltningen.	2017-01-01	2017-12-31
Upprätta och tillämpa mer utvecklade rutiner för kontroll av hur entreprenörer tillämpar avtalade miljökrav.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

En sund inomhusmiljö beror på flera faktorer, varav en stor del, såsom planläggning och byggregler, ligger utanför trafikkontorets rådighet. Kontoret arbetar dock för att vidhålla en sund utomhusmiljö, vilket i förlängningen även påverkar inomhusmiljön. Med många parallellt pågående infrastrukturprojekt i staden är buller och vibrationer ofrånkomligt. Det är därför viktigt att arbeta för att minimera temporära störningar av detta slag, samtidigt som kontinuerliga åtgärder vidtas för att minska det upplevda bullret vid särskilt utsatta områden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel bostäder i befintliga flerbostadsfastigheter som erbjudits åtgärder för att klara 30 dBA inomhus	90 %	90	År

Nämndmål:

Bidra till stadens mål om en sund inomhusmiljö

Förväntat resultat

- Buller- och vibrationsstörningar från trafiken minskar.

Kommentar

Kontoret arbetar för att i så stor utsträckning som möjligt förebygga uppkomsten och minska konsekvenserna av buller- och vibrationsstörningar från vägtrafik i enlighet med stadens åtgärdsprogram för buller som gäller för perioden 2014-2018, t.ex. genom att subventionera fönsterbyten och bullerskydda rekreativområden. En bidragande orsak till buller är användningen av dubbdäck och ett arbete bedrivs för att begränsa förekomsten av dubbdäck på stadens gator, något som beskrivs närmare under nämndmål 2.2. Vid stora

infrastrukturprojekt är störningar från buller och vibrationer ofrånkomligt. Kontoret arbetar för att på bästa sätt hantera störningar av detta slag, t.ex. genom att försöka hitta metoder och maskiner som minskar bullernivåerna och arbeta med proaktiv kommunikation. Det sistnämnda är viktigt för att både invånare och näringsidkare ska vara förebreda på kommande störningar och förstå varför de äger rum, t.ex. i samband med tätskiktsrenoveringen vid Sergels Torg och med omläggningen av busstrafik till Folkungagatan för Slussenprojektet.

När gaturummets användning förändras i och med att gator byggs om innebär det i vissa fall att den tunga trafiken koncentreras på en annan del av gatan än vad som var tänkt från början. Detta medför att hjulspåren passerar över t.ex. brunnslock vilket orsakar vibrationer som sedan kan överföras till omkringliggande byggnader och störa de boende. Kontoret ska utveckla arbetet med att hantera dessa vibrationer, t.ex. genom att utreda möjligheterna att använda en annan betäckning på brunnslock.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal bullerskyddade rekreationsområden	1		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla arbetet med att hantera förekomsten av vibrationer till följd av tung trafik.	2017-01-01	2017-12-31
Vidta bullerskyddsåtgärder enligt de riktlinjer som gäller enligt bullerprogrammet 2014-2018.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Den växande staden innebär stora utmaningar för trafikkontoret och ekonomisk hållbarhet är en förutsättning för att stadens trafik- och utemiljö ska fungera både nu och i framtiden. Varje genomförd investering leder till kostnader för avskrivning av investeringen. Stadens totala investeringsutrymme är därför begränsat, eftersom avskrivningarna direkt belastar driftbudgeten, d.v.s. utrymmet för att driva verksamhet i staden. Det begränsade utrymmet för investeringar gör det nödvändigt att göra noggranna avvägningar om vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt. Under 2017 ska kontoret arbeta vidare med att förbättra verksamhetsstyrningen och budgethållningen i syfte att vidhålla en välfungerande ekonomisk förvaltning där stadens medel används på ett effektivt sätt för att maximera nyttan för stockholmarna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

Stora delar av trafikkontorets verksamhet är kunskapsintensiv och i ständig utveckling. Som verksamt i en av Europas snabbast växande storstadsregioner är det av stor vikt att kontoret ligger i framkant och är drivande i att nå innovativa lösningar på de utmaningar som staden står inför. Att hitta samarbeten och former för samverkan, t.ex. med högskolor och universitet, är därför en viktig strategisk fråga för framtiden.

Nämndmål:

Bidra till kunskapsuppbyggnaden inom trafiksäkerhet, infrastruktur och hållbara transporter

Förväntat resultat

- Innovativa lösningar används oftare i verksamheten.
- En god samverkan med universitet, högskolor och forskningsinstitut.

Kommentar

Flera av de utmaningar som ligger i att förverkliga det växande Stockholm kräver en god omvärldsbevakning och ett konstruktivt samarbete med såväl lärosäten och forskningsinstitut som med näringslivet. Sådana samarbeten har varit viktiga när det gäller t.ex. utvecklingen av biokoltekniken och teknik för dammbindning. Under 2017 avser kontoret bl.a. att samverka med akademier för utveckling och utvärdering av teknik för partikelmätning av PM10-halter i trafiktunnlar.

Ett led i arbetet med att säkra en långsiktig kompetensförsörjning är att aktivt förmedla frågeställningar och uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser, något som kontoret ska fortsätta att göra. Trafikkontoret deltar även i forskning och utveckling genom att tillhandahålla data och delta i olika referensgrupper. Under året deltar kontoret i flera EU-projekt, t.ex. Civitas Eccentric för att testa alternativa transporter och GrowSmarter för att utveckla smarta tekniklösningar. Deltagandet är ett sätt att bidra till kunskapsuppbyggnaden inom kontorets verksamhetsområden. Att kontinuerligt utvärdera kontorets arbete utgör en framgångsfaktor och slutsatserna delges löpande, t.ex. i media, och goda exempel marknadsförs. Medarbetare deltar regelbundet på branschforum och i nätverk, dels för att bidra till kunskapsuppbyggnaden inom kontorets verksamhetsområde, dels för att ta del av andra aktörers erfarenheter och att lära av dessa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Aktivt tillhandahålla uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser och examensarbeten.	2017-01-01	2017-12-31
Samverka med högskolor, universitet och näringsliv om metodutveckling och åtgärdstekniker inom områden som prognosmodeller, konstruktion och driftstekniker, samt för att främja teknikutveckling som möjliggör en fossiloberoende fordonsflotta.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

Ett välskött och inbjudande offentligt rum tillsammans med god framkomlighet för människor och gods är förutsättningar för ett attraktivt företagsklimat. Ett välfungerande transportsystem ger positiva effekter på stadens bostads- och arbetsmarknader, då det ger bättre matchningsmöjligheter. För individer innebär det fler bostäder och arbetsplatser nåbara inom rimlig restid och för företagen ökar på så sätt utbudet av arbetskraft.

I takt med att befolkningen ökar tilltar även behovet av fler leveranser. Att dessa är effektiva, säkra, hållbara, pålitliga och ingår som en naturlig del av stadens transportsystem är en förutsättning för en levande och attraktiv stad. Till detta ska läggas de många investeringar

och reinvesteringar i gatu- och trafikmiljön som måste genomföras med minsta möjliga påverkan på såväl framkomligheten som på företagsamheten. För att lyckas med denna utmaning är det nödvändigt att trafikkontoret förstår de villkor och förutsättningar under vilka företagen verkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fastighetsnämnden och trafiknämnden ska se över torgstadgan och utreda hur regelverket kan underlätta för torghandel på fler torg, ökad nyttjandegrad på torgen samt fler arbetstillfällen. (3.2)	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Utveckla företagskontakterna och förståelsen för företagens villkor genom nära samverkan

Förväntat resultat

- Företagen har tilltro till trafikkontoret och upplever ett gott bemötande.

Kommentar

Samverkan med företagsgrupper ska fortsätta att utvecklas under 2017. Sedan tidigare sker samverkan på ett flertal platser runt om i staden, dels inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen, dels i arbetet med att minska illegal affischering, illegala upplåtelse, skräpdumpning m.m. som sänker stadens attraktivitet. Vidare är samverkan med företagen en förutsättning för det fortsatta arbetet inom ramen för uppdraget Levande Stockholm, som beskrivs närmare under nämndmål 1.3. Under 2017 kommer kontoret att arbeta vidare med att där så är möjligt få medfinansiering från fastighetsägare när förbättrande åtgärder görs runt om i staden.

En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 har utarbetats i dialog med näringslivet och arbetet fortsätter för att öka leveranstrafiksamverkan mellan staden och andra aktörer. Kontoret driver olika former av nätverk inom gods- och citylogistikområdet, t.ex. träffar kontoret återkommande transportörer och fastighetsägare. Arbetet med leveranstrafiken beskrivs närmare under nämndmål 2.2.

Kontoret strävar efter att utveckla processen för handläggning av tillståndsärenden och att förbättra servicenivån mot såväl företag som invånare, besökare, andra förvaltningar och bolag inom staden. Under året ska kontoret tillsammans med fastighetskontoret se över torgstadgan med ambitionen att underlätta för torghandeln

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Aktivt delta i lokala näringslivsråd och företagareföreningar.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Kontoret kommer under året bl.a. att sysselsätta långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar med uppgift att plockstäda, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Detta innebär att fler personer ges anställning och möjlighet till utökad arbetslivserfarenhet samtidigt som kontakt med möjliga framtida arbetsgivare etableras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	0 st	850 st	Tertial
Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	100 st	500 st	Tertial
Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	200 st	8 500 st	År
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	0 st	900 st	Tertial
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	200 st	8 500 st	År

Trafikkontoret saknar lämpliga arbetsuppgifter för att kunna erbjuda Stockholmsjobb.

Nämndmål:

Bidra till stadens mål om ökad sysselsättning

Förväntat resultat

- Ökad sysselsättning för långtidsarbetslösa skapas.
- Ökad sysselsättning för sommararbetande ungdomar skapas.

Kommentar

Trafikkontorets målsättning är att under året sysselsätta 100 stockholmsvärdar och 200 sommararbetande ungdomar. I arbetsuppgifterna ingår att plockstäda runt om i hela staden, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Arbetet signalerar närvaro och synlighet, vilket på sikt kan påverka beteenden och minska nedskräpning. Ett antal studerande ungdomar kommer även att sysselsättas som timanställda operatörer på Trafik Stockholm under tider med hög belastning i syfte att öka tillgängligheten och kunna ta emot fler samtal. På så sätt kan kontoret erbjuda sysselsättning för ungdomar utanför sommaren, vilket också ger möjlighet till bredare arbetslivserfarenhet.

Kontoret deltar även i arbetsmarknadsåtgärder i samarbete med andra förvaltningar. I Husby ska kontoret tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning även under 2017 genomföra en satsning som ger ungdomar sysselsättning och arbetslivserfarenhet samtidigt som en välskött och tryggare stadsmiljö skapas. Arbetsmarknadsförvaltningens Lundaverkstad, en cykelverkstad som trafikkontoret ska fortsätta att förse med flyttade cyklar, sysselsätter ett antal långtidsarbetslösa med att laga och sälja vidare cyklarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Erbjuda anställningar till långtidsarbetslösa och ungdomar, t.ex. genom sommarjobb och satsningen med Stockholmsvärdar.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Stockholm växer kraftigt och de investeringsfrågor som behöver tas ställning till blir allt mer komplexa. Kontinuerliga omprövningar och prioriteringar av resursfördelningen görs för att kontoret ska nå målen och nyttja resurserna så effektivt som möjligt. Vidare drivs förbättringsarbeten av arbetsprocesser i syfte att nå en ännu effektivare verksamhet.

Kontorets driftbudget för 2017 består av intäkter om 1 229,4 mnkr och kostnader om 2 011,8 mnkr, vilket ger ett netto om -782,4 mnkr. Investeringsbudgeten består av utgifter om 1 367,5 mnkr och inkomster om 77,0 mnkr, vilket ger ett netto om -1290,5 mnkr. Kontorets ekonomi beskrivs närmare i flera bilagor till verksamhetsplanen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden arbeta fram driftsnyckeltal att tillämpa i planeringsprocessen för att möjliggöra långsiktigt hållbara driftsekonomiska bedömningar samt öka förutsägbarheten i kostnaderna för framtida drift av nya områden	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Resurserna styrs till nämndens huvuduppdrag och prognossäkerheten är god

Förväntat resultat

- En prognossäkerhet på +/-1 % i tertialrapport 2 jämfört med bokslut.
- Fler arbetsprocesser är definierade och beskrivna.

Kommentar

Ekonomisk förvaltning

Kontoret arbetar systematiskt med kontinuerliga uppföljningar av ekonomiskt utfall och prognos för årsutfall för både drift- och investeringsverksamheten lämnas fortlöpande till förvaltningsledning och nämnd. Större avvikelser mot budget kommenteras och analyseras per verksamhetsområde och per enskilt drift- och investeringsprojekt. Investeringar följs upp utifrån den investeringsplan som kommunfullmäktige fastställt och som specificeras i bilaga 3. Investeringarna prioriteras kontinuerligt i kontorets investeringsråd för att ta hänsyn till förändrade förutsättningar som t.ex. förändrade tidplaner. Även inom driftverksamheten finns ett behov av att ha beredskap för förändrade omständigheter, t.ex. mild/snörik vinter och ökade/minskade intäkter. För att bättre kunna möta sådana förändringar kommer kontoret under våren arbeta med att förbereda alternativa handlingsplaner. Arbetet med kontorets ekonomiska förvaltning ska utvecklas ytterligare under 2017, bl.a. genom en satsning på intern utbildning för att höja medvetenheten och kunskapen om ekonomiska frågor.

Utvecklade processer

Under året kommer kontoret att fortsätta arbetet med att utveckla och effektivisera processer, bl.a. genom Lean eller andra beprövade metoder. Syftet är att arbeta mer kundfokuserat och finna ständiga förbättringar av kontorets arbetssätt. Verksamhetsplaneringen ska bedrivas på ett systematiskt sätt och kvalitetsarbetet ska vara prioriterat. Kontorets olika verksamheter uppmanas att arbeta innovativt, pröva nya arbetssätt och öka digitaliseringsgraden. Just digitalisering är en viktig strategisk fråga för framtiden som kan öka effektiviteten, främja

hållbar stadsutveckling samt förbättra servicen för stadens invånare, yrkesutövare och besökare. Kontorets plan för digitalisering beskrivs närmare i avsnittet "Övriga frågor" under rubriken "IT-utveckling".

Det påbörjade arbetet med att ta fram en projekthanteringsstrategi ska drivas vidare. Inom ramen för denna ska kontoret ta fram en tydlig projektportfölj, ge större och mellanstora projekt ett mer effektivt stöd, sammanföra mindre uppdrag och delprojekt till projektprogram samt skapa en funktion för projektstöd, vägledning och metodstöd. Kontoret ska designa och genomföra kompetensutvecklingsinsatser och träna medarbetare i effektivare förhållningssätt i olika projekthanteringsroller. De områden som inledningsvis ska prioriteras är intern styrning och resurshantering.

Ett växande Stockholm

En växande stad innebär att trafikkontoret får ansvar för allt fler gator, anläggningar och nya områden. De tekniska lösningar och materialval som görs när dessa byggs kan få stora konsekvenser för kostnaderna för drift och underhåll. Detta kan också påverka den effektiva livslängden då dyrt underhåll behöver ställas i relation till annan verksamhet och till det stora behov av underhåll som befintlig infrastruktur är i behov av. Under 2017 ska kontoret både ta fram analyser av hur exempelvis materialval påverkar framtida kostnadsutveckling, samt fortsätta arbetet med att utveckla en modell för bedömning av kommande drifts- och underhållskostnader med anledning av nya gator och områden som kontoret tar över ansvaret för. Detta arbete behöver ske tillsammans med exploateringskontoret och beskrivs även under nämndmål 1.4.

EU-positionsrapport

Det pågår en ständig utveckling inom EU i frågor som rör kontorets verksamhet och det är därför viktigt att kontoret bedriver ett aktivt påverkansarbete gentemot unionen i dessa frågor. Med ledning av detta, samt stadens övergripande EU-policy, kommer kontoret att fortsätta prioritera de mest relevanta frågeställningarna och de påverkanskanaler som ger störst nytta.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bevaka aktuell EU-policy på nämndens verksamhetsområde genom att bl.a. delta i Eurocities.	2017-01-01	2017-12-31
Fortsätta kontorets arbete med digitalisering, t.ex. genom en förstudie om förbättrad digital dokumenthantering.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra interna utbildningar för att öka medvetenheten om och kunskapen i ekonomiska frågor.	2017-01-01	2017-12-31
Implementera en projekthanteringsstrategi för trafikkontoret.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Demokratisk hållbarhet handlar om inflytande, delaktighet, jämställdhet och allas möjligheter att påverka formandet av samhället. Att involvera stockholmarna och skapa delaktighet och former för att göra sin röst hörd är särskilt angeläget mot bakgrund av att staden växer så snabbt. En sådan utveckling riskerar annars att leda till att människor känner sig utanför och utan möjlighet att påverka. Att trafikkontoret skapar strukturer och metoder för att involvera invånarna är viktigt både för att få underlag till allsidigt avvägda beslut och för att förankra

besluten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Det finns många kopplingar mellan trafikkontorets verksamhet och de jämställdhetspolitiska målen. Hur verksamheten bedrivs och vilka beslut som fattas påverkar förutsättningarna för hur män och kvinnor lever sina liv. Statistiken visar att det finns skillnader mellan könen, exempelvis vad gäller vanor och värderingar. Därför är det viktigt att kontoret arbetar med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten för att säkerställa att inte något av könen systematiskt missgynnas av kontorets verksamhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys		Fastställs 2017	Tertial

Kontoret avser att återkomma med årsmål i tertialrapport 1.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ska etablera rutiner för jämställdhetsanalyser i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Jämställdhetsperspektivet genomsyrar kontorets verksamhet

Förväntat resultat

- Kontorets budget är jämställdhetsintegrerad.

Kommentar

Jämställdhetsintegrering

Arbetet med mångfald och jämställdhet ska integreras som en naturlig del av kontorets verksamhet och bedrivs systematiskt och planmässigt. Kontoret har identifierat fem områden som ses som särskilt angelägna ur ett jämställdhetsperspektiv: fallolyckor, belysning, prioritering av drift och underhåll, trafiksäkerhetsåtgärder och kunskapshöjande insatser. Under 2016 var ett mål att varje organisatorisk enhet skulle granska minst ett område inom sin verksamhet för att synliggöra effekten av resursfördelningen utifrån kön. Detta blev en lärandeprocess för organisationen, där kunskap inhämtades, strukturer granskades och diskussioner fördes nära verksamheten.

Medvetenheten om dessa frågor bland medarbetarna har ökat och jämställdhetsperspektivet får ett allt större genomslag inom olika områden av kontorets verksamhet. Arbetet med jämställd snöröjning ska utvecklas vidare under 2017 och beskrivs närmare under nämndmål 1.3. De lokala utvecklingsprojekt som beskrivs närmare under nämndmål 4.7 beaktar genus- och barnperspektiven med syftet att skapa miljöer som är välkomnande för människor av alla kön och åldrar. Ett arbete ska påbörjas för att stadens offentliga toaletter ska vara tillgängliga för alla oavsett kön. För att jämställdhetsperspektivet ska få ytterligare genomslag kommer en utbildningsinsats att genomföras under 2017 riktad till kontorets samtliga medarbetare. Under året kommer även bemötandeundersökningar att genomföras, bl.a. för att säkerställa att tid

och utrymme fördelas proportionerligt mellan kvinnor och män på kontorets interna möten.

Ovan beskrivna åtgärder utgör exempel på de sätt som kontorets arbete med jämställdhetsintegrering fortsätter under 2017. Samtliga kontorets enheter ska dessutom fortsätta arbetet med att undersöka sin verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv. I avsnittet "Uppföljning av ekonomi" återfinns en jämställdhetsanalys av kontorets investeringsverksamhet. Kontorets treåriga jämställdhets- och mångfaldsplan redovisas i bilaga 9 och följs upp varje år i verksamhetsberättelsen.

Könsuppdelad statistik

Trafikkontoret mäter och analyserar kontinuerligt statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön. Det gäller exempelvis data om trafikolyckor och resvanor, vilket bl.a. presenteras i de årliga uppföljningarna av trafik- respektive olycksutvecklingen i staden. I enkätbaserade undersökningar som staden beställer, t.ex. Stockholmsbussen, ingår regelmässigt kön som en bakgrundsvariabel. Könsuppdelad olycksstatistik visar bl.a. att majoriteten av de personer över 45 år som drabbas av fallolyckor i staden är kvinnor och de flesta olyckor sker på vintern. Sedan några vintrar tillbaka arbetar kontoret därför med jämställd snöröjning, vilket beskrivs närmare under nämndmål 1.3.

Statistik är grundläggande för att synliggöra och analysera vilka konsekvenser verksamheten får för kvinnor och män. I många stora investeringsprojekt, t.ex. renoveringen av Sergels Torg, är det svårt att identifiera vilka som är brukare av den offentliga platsen och hur nyttan av investeringen fördelas mellan kvinnor och män. Investeringen ska hålla under lång tid och förändringar av användandet av platsen kan ske över tid. Trenden för framtagande av statistik inom trafikområdet är att det finns allt fler nya datakällor och att dessa ofta är mer automatiserade och därmed kostnadseffektiva, t.ex. videoräkning. För att få separerad statistik krävs olika former av manuella, och betydligt mer kostsamma, mätningar som inte genomförs regelbundet idag.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta arbetet med att utifrån jämställdhets- och mångfaldsperspektiven säkerställa att kontoret i sin verksamhet inte systematiskt missgynnar någon grupp i samhället.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra bemötandeundersökningar för att säkerställa att tid och utrymme fördelas lika mellan könen på kontorets interna möten.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra en utbildningsinsats om jämställdhet.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Trafikkontoret ska vara en arbetsplats präglad av hög kompetens, god arbetsmiljö, ständig utveckling och lärande. Kontoret bedriver sedan flera år ett arbete med att skapa gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans (BAL). Detta arbete konkretiseras nu i en ny HR-strategi som ska förankras och börja implementeras under 2017.

För att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten ska samtliga medarbetare kunna utvecklas och ges möjlighet att höja sin kompetens. Alla medarbetares olikheter och kompetens ska tas tillvara. Kontorets chefer och ledare ska fortsatt stärkas i sitt ledarskap och arbetet med chefsutveckling bedrivs kontinuerligt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
Index Bra arbetsgivare	84	fastställs 2017	År
Index Psykosocial arbetsmiljö	88	fastställs 2017	År
Sjukfrånvaro	4,1 %	tas fram av nämnden	Tertial
Sjukfrånvaro dag 1-14	1,2 %	tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ska ta fram kompetensförsörjningsplaner på 3-5 års sikt med aktiviteter för innevarande år. Kommunstyrelsen ska utifrån nämndernas underlag tillsammans med berörda nämnder ta fram en strategi för den framtida kompetensförsörjningen i staden, med särskilt fokus på välfärdsyrken.	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Förvaltningen kännetecknas av tydliga uppdrag och verksamhetsutveckling genom engagemang i vardagen

Förväntat resultat

- Alla medarbetare trivs och bidrar till att utveckla verksamheten.
- Kontorets rekryteringsprocess är inkluderande
- Samtliga medarbetare har individuella mål definierade i medarbetarsamtalen för att bidra till nämndmålen.
- Kränkande särbehandling förekommer inte och kontorets rutiner för att motverka detta är väl kända bland medarbetarna.

Kommentar

Trafikkontoret som arbetsgivare

Trafikkontoret ska vara en arbetsplats som speglar samhällets sammansättning av individer och där alla medarbetare trivs och bidrar. Kontoret strävar efter att öka mångfalden och arbetsannonser ska utformas på så sätt att ingen grupp känner sig exkluderad från att ansöka. Frihet från diskriminering är centralt för kontorets personalpolitik och nolltolerans råder mot kränkande särbehandling och trakasserier. Under året ska bemötandeundersökningar genomföras för att säkerställa att tid och utrymme fördelas lika mellan kvinnor och män på kontorets interna möten, något som även beskrivs under nämndmål 4.1.

Arbetet med att skapa gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans (BAL) fortsätter och konkretiseras i den HR-strategi som arbetats fram under 2016 och som under 2017 ska förankras och börja implementeras. Kontorets strategiska HR-arbete ska leda till en attraktiv kultur med ett utvecklat ledarskap och medarbetarskap, ökad kommunikation och samarbete i det vardagliga arbetet. Dessutom bedrivs ett arbete med att ta

fram en projekthanteringsstrategi, vilket beskrivs närmare under nämndmål 3.5.

En god arbetsmiljö

Ett bra systematiskt arbetsmiljöarbete tillsammans med ett tydligt ledarskap och aktivt medarbetarskap är framgångsfaktorer för en arbetsplats att utvecklas och trivas på. För att kontorets arbetsmiljöarbete ska vara framgångsrikt utbildas både chefer och skyddsombud löpande i arbetsmiljöfrågor. Kontoret arbetsmiljö följs kontinuerligt upp och utvecklas i samverkan med de fackliga organisationerna. Arbetsmiljön undersöks regelbundet för att skapa förbättringar där det behövs och riskbedömningar genomförs före förändringar.

Ett kontinuerligt arbete äger rum för att sänka både kort- och långtidssjukfrånvaron, bl.a. genom att tillsammans med försäkringskassa och personalstrategiska avdelningens omställningsenhet utbilda och informera cheferna om stadens rehabiliteringsprocess och vikten av tidiga insatser. Vid arbetsrelaterade orsaker anlitas alltid företagshälsovården. Kontoret erbjuder samtliga medarbetare ett omfattande friskvårdsprogram med subventionerad massage, friskvårdstimme, gymkort, seminarier samt aktiviteter i Tekniska nämndhusets motionshall.

Kompetensförsörjning

Kontoret gör bedömningen att rekryteringsbehovet 2017 inte kommer att avvika från senare års mönster. Vissa pensionsavgångar är planerade och nya rekryteringar kommer att göras. Samtliga medarbetare ska kunna utvecklas och ges möjlighet att höja sin kompetens för att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten. I det årliga medarbetarsamtalet diskuteras behov av utbildning och utveckling och alla medarbetare ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan. Kontorets inriktning är att gå från hög men snäv specialistkompetens mot ökad generalist- och projektledarkompetens. Utbildningar i projektledning hålls regelbundet och kommer ytterligare att accentueras inom ramen för kontorets projekthanteringsstrategi. Arbetet med chefsutveckling bedrivs kontinuerligt. Genom en tydlig och känd löneprocess får medarbetarna kännedom om hur lönen sätts. Under året kommer en fördjupad kompetensanalys att göras och mål för kontorets strategiska HR-arbete 2017-2022 ska förankras och introduceras i verksamheten. Med dessa målbilder av önskat läge och planen för fortsatt arbete kan kontorets kompetensförsörjning och kunskapsöverföring säkerställas. Kontorets strategiska HR-arbete tar avstamp i och bygger på intentionerna i Stockholms stads personalpolicy.

För att marknadsföra trafikkontoret som arbetsgivare deltar kontoret på arbetsmarknadsmässor, tar emot praktikanter och exjobbssarbeten från universitet, deltar i stadens traineeprogram och driver tillsammans med övriga tekniska förvaltningar en LinkedIn-sida med närmare 5 000 följare. Tillsammans med andra tekniska förvaltningar drivs också TN Akademin, ett program som riktar sig till specialister, projektledare och nyckelpersoner på kontoret, och fokuserar på personlig utveckling och att skapa goda ambassadörer för verksamheten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förankra och börja implementera trafikkontorets HR-strategi.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Principen om alla människors lika värde och rätt är en grundpelare i trafikkontorets arbete. Som en del av kontorets löpande arbete diskuteras skyddet för mänskliga rättigheter och vad detta innebär för verksamheten. Säkerställande av att diskriminering inte förekommer är en viktig del i kontorets verksamhet.

Nämndmål:

Alla människors lika rätt är en självklar del av kontorets verksamhet

Förväntat resultat

- I kontorets verksamhet beaktas skyddet för mänskliga rättigheter.

Kommentar

Värnandet om mänskliga rättigheter är en central princip för trafikkontorets arbete och det förs en löpande diskussion om vad detta innebär för verksamheten. Under 2017 uppmanas samtliga kontorets enheter att undersöka sina verksamheter ur ett mångfaldsperspektiv, vilket tas upp som en aktivitet under nämndmål 4.1. T.ex. planerar kontoret att höja ambitionsnivån ytterligare inom de områden där myndighetsutövning förekommer, genom att särskilt granska dessa områden för att säkerställa att diskriminering inte förekommer. Som en resurs i det fortsatta arbetet finns kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter. Rådet har ett samordnade ansvar för att bl.a. utbilda personal och förtroendevalda i frågor som rör mänskliga rättigheter.

När kontoret kommunicerar med stockholmarna används inkluderande bilder som speglar samhällets sammansättning av individer. Kontoret ska under året även implementera etiska riktlinjer för reklam på de reklamplatser som staden ansvarar för, som ska säkerställa att diskriminering inte förekommer på någon grund. Vid planering och utförande ska kontoret beakta att utformningen av det offentliga rummet inte uppfattas som exkluderande. Kontorets främjande och förebyggande arbete beskrivs även under nämndmål 4.1 och i den treåriga jämställdhets- och mångfaldsplanen som redovisas i bilaga 9.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Implementera etiska riktlinjer för reklam som ska gälla på alla reklamplatser staden ansvarar för.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Barns rättigheter ska värnas och barnperspektivet beaktas vid planering av nya investeringar och ombyggnationer. I arbetet med trafikmiljön runt skolor lägger kontoret stor vikt vid barns och ungdomars delaktighet och perspektiv, både vad gäller skolvägar och fria ytor i närheten av skolorna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31
Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31

Nämndmål:

Barnens perspektiv tas om hand i planeringen av offentliga rum

Förväntat resultat

- Barnkonsekvensanalyser genomförs och barns perspektiv är en viktig del i planeringen av offentliga rum.

Kommentar

Trafikkontoret arbetar aktivt för att inhämta synpunkter från alla grupper i samhället. Det innebär att barns och ungdomars behov uppmärksammas vad gäller de fysiska miljöer där barn vistas, exempelvis vid skolor, bostäder och parker. Barn och unga har rätt att vistas i trygga och kreativa miljöer som är utformade utifrån deras behov. Ett sätt att göra detta är att genomföra barnkonsekvensanalyser och detta arbete ska fortsätta att utvecklas under 2017, bl.a. genom kontorets deltagande i den förvaltningsövergripande arbetsgruppen ”Staden i ögonhöjd”. Gruppen har tagit fram ett dokument med riktlinjer för hur staden ska arbeta med barnperspektivet vid planering av den fysiska miljön och dessa riktlinjer kommer att implementeras i stadens fortsatta arbete med stadsplanering.

Kontorets arbete med att föra in barnperspektivet bygger på dialog och delaktighet, där barn involveras i arbetet för att säkerställa att deras perspektiv beaktas vid analyser av platser och föreslagna åtgärder, t.ex. genom gåturer och workshops. Arbetet fortsätter med att genom fysiska åtgärder minska bullernivåerna vid förskolor enligt den plan som finns framtagen. Arbetet med ”Plan för säkra och trygga skolvägar” påbörjas och beskrivs närmare under nämndmål 1.3. Kontoret arrangerar tillsammans med idrottsförvaltningen och Sthlm Bike cykelskolor där förskoleklasser får lära sig hur de cyklar trafiksäkert, samt gör besök på mellanstadieskolor för att informera barnen om elsäkerhet. De lokala utvecklingsprojekt som beskrivs närmare under nämndmål 4.7 beaktar genus- och barnperspektiven med syftet att skapa miljöer som är välkomnande för människor av alla kön och åldrar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra ett pilotprojekt där skolbarn uppmanas att lämna synpunkter på sin närmiljö via ”Tyck till”.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Trafikkontoret spelar en viktig roll i att säkerställa att stadens offentliga rum är tillgängliga för alla, även för personer med funktionsnedsättning. Det faller t.ex. på kontoret att arbeta förebyggande, följa upp att villkor för upplåtelser följs, bevaka att platser är tillgängliga under gatuarbeten samt att på ett systematiskt sätt ta bort enkelt avhjälpna hinder. Målet är att alla

invånare ska kunna delta på lika villkor.

Nämndmål:

Tillgänglighetsfrågor beaktas i planering och genomförande samt vid drift av utemiljön

Förväntat resultat

- Stockholm upplevs som en mer tillgänglig stad.
- Tillgänglighetsarbetet är en naturlig del av arbetet för alla medarbetare och chefer på kontoret.

Kommentar

I stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning anges som mål att alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads inne- och utemiljö. Fokus ligger på att åtgärda brister inom nämndens ansvarsområde som omfattas av plan- och bygglagen samt Boverkets föreskrifter om enkelt avhjälpna hinder. Kontoret fortsätter det systematiska arbetet med att förebygga att nya tillgänglighetsbrister uppkommer och att åtgärda redan befintliga brister. Arbetet med att åtgärda enkelt avhjälpna hinder fortgår och innebär t.ex. nya sittplatser, tillgänglighetsanpassning av övergångsställen och kantstenshöjningar vid busshållplatser. Åtgärderna beskrivs i kontorets årliga program för tillgänglighetsarbeten. Kontoret ska fortsätta arbetet med att söka kostnadseffektiva metoder för drift av stadens offentliga rum som samtidigt säkerställer olika gruppers behov, t.ex. personer med funktionsnedsättning.

Ett sätt att förebygga tillgänglighetsbrister är att höja kunskapsnivån hos medarbetare, konsulter och entreprenörer. För att öka förståelsen för situationen i stadens utemiljö för personer med funktionsnedsättning genomförs sedan mer än tio år tillbaka årligen interna insiktsutbildningar som även inkluderar kontorets entreprenörer. Kontoret följer löpande upp att givna upplåtelser, t.ex. vid uteserveringar, följs så att inte tillgängligheten försämras. Som en del av konceptet Levande Stockholm, som beskrivs närmare under nämndmål 1.3, finns möjlighet att tillfälligt upplåta parkeringsplatser för uteserveringar, något som även är positivt för tillgängligheten då trottoarerna blir friare. Arbetet med att övervaka och ta bort övergivna cyklar utvecklas vidare under 2017 genom att rutinerna ska utvärderas och göras permanenta.

Under 2017 väntas en nationell strategi för arbetet med funktionshinderfrågor presenteras. Efter det kommer staden att revidera programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bevaka att platser är tillgängliga och framkomliga under och efter gatuarbeten	2017-01-01	2017-12-31
Fortsätta följa upp att villkoren för givna upplåtelser följs och att upplåtna ytor inte begränsar tillgängligheten utomhus.	2017-01-01	2017-12-31
Fortsätta förebygga att nya tillgänglighetsbrister uppkommer och arbeta vidare med att åtgärda redan befintliga tillgänglighetsbrister enligt kontorets åtgärdsstrategi för enkelt avhjälpna hinder.	2017-01-01	2017-12-31
Fortsätta genomföra insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer.	2017-01-01	2017-12-31
Utvärdera och permanenta rutinerna för övergivna och felparkerade cyklar.	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Stockholmare, företag och besökare har allt högre krav och förväntningar på både kvalitet och service. Trafikkontorets verksamhet väcker stort engagemang eftersom verksamheten har en direkt inverkan på invånarnas vardag. Alla medarbetare är därför viktiga ambassadörer för kontoret och för Stockholms stad. Arbetet med att göra kontoret mer tillgängligt, ge ökad insyn och förbättra servicen drivs därför vidare, oavsett om möten med invånare och företag sker via personliga möten, telefon, mobilapp eller på något annat sätt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö		Fastställs 2017	År

Kontoret avser att återkomma med årsmål i tertialrapport 2 alternativt verksamhetsberättelsen.

Nämndmål:

Dialog och gott bemötande präglar kontakterna med invånare och företag

Förväntat resultat

- Inkomna frågor från invånare och näringsliv handläggs snabbt, korrekt och med ett gott bemötande.
- Kontorets kommunikation gentemot invånare och företag uppfattas som god.
- Kontorets medarbetare uppfattas som tillgängliga, trovärdiga och aktiva i relationen till omvärlden.
- Tyck till via mobilapp och webb uppfattas som den naturliga ingången till trafikkontoret.
- Kontoret uppfattas som aktiv och konstruktiv i stadsdelsförvaltningarnas medborgardialoger.

Kommentar

Kontoret ska fortsätta utvecklingen av Tyck till via mobilapp och webb samt löpande förbättra rutinerna för hanteringen av felanmälningar och synpunkter. Tyck till ska bli den naturliga vägen in till kontoret och stockholmarna ska tycka att det är lätt att komma i kontakt med kontoret. Hos programmet för digital förnyelse har medel beviljats för att utveckla en funktion för återkoppling på felanmälningar och denna funktion ska introduceras under 2017. Med återkoppling på felanmälningar ökar servicenivån och dialogen med invånarna förbättras.

Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang hos stockholmarna. Det är viktigt att lyssna till invånarnas åsikter och upplevelser för att nå allsidigt avvägda beslut om hur staden ska utvecklas. Kontoret arbetar därför med medborgardialog, vilket kan ske i samverkan med andra förvaltningar, men även på egen hand, t.ex. i arbetet med säkra skolvägar där barns och ungdomars behov och upplevelser är utgångspunkten för arbetet. Under året kommer kontoret att delta i kommunstyrelsens arbete med att genomföra projekt med medborgarbudget.

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för att stärka det lokalt baserade utvecklingsarbetet i staden. Under 2016 har stadsdelsförvaltningarna tagit fram lokala utvecklingsprogram (LUP) och under 2017 ska arbetet med att genomföra programmens åtgärder påbörjas. De stadsdelar med störst behov ska prioriteras först och detta arbete beskrivs närmare i bilaga 11. Kontoret

fortsätter även att utveckla kontakterna och samarbetet med ytterstadscentrumens företags- och föreningsliv för en renare och tryggare stad genom att medverka i en rad samarbetsforum i olika ytterstadsområden.

Det proaktiva kommunikationsarbetet utvecklas vidare för att säkerställa att bra information ges om kontorets satsningar inför, under och efter att de genomförs, samt vilka avvägningar som görs mellan olika intressen i staden. Det senare är viktigt för att sätta förväntningarna på rätt nivå.

Enligt stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska alla kunna få information och kommunicera utifrån sina förutsättningar. Rutiner för hur personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av och förstå kontorets information ska fortlöpande göras kända för kontorets medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i kommunstyrelsens arbete med att genomföra projekt med medborgarbudget.	2017-01-01	2017-12-31
Fortsätta utveckla "Tyck till" för att ytterligare förbättra kontakten med invånarna och hanteringen av inkomna synpunkter genom återkoppling på felanmälan.	2017-01-01	2017-12-31
Genomföra åtgärder i enlighet med stadsdelsförvaltningarnas lokala utvecklingsprogram med prioritet för de stadsdelar med störst behov.	2017-01-01	2017-12-31
Medverka i stadsdelsförvaltningarnas medborgardialoger inom arbetet med lokala utvecklingsprogram.	2017-01-01	2017-12-31
Vidareutveckla kontorets arbetssätt för att bättre kunna möta de behov som följer av stadens arbete med lokala utvecklingsprogram	2017-01-01	2017-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Trafikkontoret upphandlar årligen för ca 1,5-2,0 miljarder kronor. Upphandlingsverksamheten ska bedrivas så att upphandlingarna optimeras, formerna för upphandlingarna utvecklas och erfarenhetsutbytet med marknadens aktörer stärks. Genom att ställa miljömässiga krav vid upphandlingar kan kontoret minska stadens egen miljöpåverkan och ge signaler till marknaden om att styra mot mer hållbar produktion och handel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	50 %	Fastställs 2017	År

Nämndmål:

Upphandlingar genomförs innovativt, hållbart och kvalitetssäkrat

Förväntat resultat

- Beställarrollen är kvalitetssäkrad.
- Upphandlingsarbetet bedrivs så att kontoret optimerar sina upphandlingar.
- Upphandlingsformerna utvecklas och ett erfarenhetsutbyte sker med marknadens aktörer.
- Rutiner för avtalsuppföljning är dokumenterade för alla verksamheter.

Kommentar

I egenskap av beställare kan kontoret ställa miljökrav vid upphandlingar och därigenom ge signaler till marknaden. Kontoret samarbetar med Trafikverket, Göteborgs stad och Malmö stad för att utveckla de gemensamma kraven vid upphandling till att även inkludera miljöaspekter och nya krav beräknas kunna träda i kraft under 2017. Vidare bevakas stadsledningskontorets arbete med vita-jobbmodellen.

I syfte att minimera störningar i trafiken arbetar kontoret för att utveckla upphandlingsformer och incitament för entreprenörer att genomföra åtgärder på kortast möjliga tid, samtidigt som kontoret behöver förhålla sig till gällande arbetsmiljölagstiftning. Kontoret arbetar t.ex. vidare med att hitta projekt som lämpar sig att genomföra som totalentreprenader, där entreprenörer både projekterar och bygger själva, vilket skapar förutsättningar för snabbare projektgenomförande.

Kontoret söker löpande efter lämpliga projekt där innovationsupphandling kan tillämpas. Svårigheten med att handla upp en entreprenad med funktionskrav är att kontoret har mycket precisa krav på utförandet. Detta beror i sin tur på att det som byggs i befintlig miljö är föremål för hårt styrda krav på funktion och utformning, vilket minskar utrymmet för innovation från entreprenörens sida.

Stadens upphandlingspolicy utgör bas för arbetet och en plan för kontorets upphandling redovisas i bilaga 10. Kontorets långsiktiga målsättning är att en hållbar affärsstrategi med mål, råd och anvisningar ska tas fram. Medarbetarnas utveckling inom området ska säkerställas och kunskapsöverföring via mentorskap bör utgöra en del av detta. En bra dialog med marknaden är prioriterat, då det förbättrar samarbetsformerna och genererar erfarenhetsåterföring.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Se över kontorets rutiner utifrån stadens nya program för upphandling och inköp i enlighet med stadens tillämpningsanvisning.	2017-01-01	2017-12-31
Skapa en väl fungerande gatudatabas som ger underlag för bättre planering och upphandling av drift och underhåll av stadens anläggningar genom att genomföra projektet Gatudata.	2017-01-01	2017-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Driftbudget

Nämndens driftbudget uppgår enligt kommunfullmäktiges budget för 2017 till 782,4 mnkr netto. Tabellen nedan visar förslag till fördelning av driftmedel för 2017 per verksamhetsområde uppdelat på kostnader och intäkter efter begärda omslutningsförändringar och budgetjusteringar.

Verksamhetsområde <i>Minskade kostnader/ökade intäkter (-)</i>	Justerad budget 2016	Budget 2017	Omsl. förändr	Budget- justering	Förslag VP 2017	Justerad budget 2016	Budget 2017	Omsl. förändr	Budget- justering	Förslag VP 2017	Förslag VP 2017
Kostnader						Intäkter					Netto
Fysisk och teknisk planering	68,2	65,3			65,3		-1,0			-1,0	64,3
Gator och vägar	642,9	618,1	10,9	0,0	629,0	-120,9	-103,7	-10,9	0,0	-114,6	514,4
Varav:					0,0						0,0
Gator och trafikplanering	151,7	144,0	9,6		153,6	-54,9	-49,1	-9,6		-58,7	94,9
Gång- och cykelbanor	29,0	37,0			37,0					0,0	37,0
Broar och viadukter	59,0	58,7			58,7					0,0	58,7
Trafiksignaler	29,8	30,7			30,7	-3,5	-2,5			-2,5	28,2
Belysning	140,3	136,2			136,2	-9,9	-5,3			-5,3	130,9
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	41,7	56,6			56,6	-17,8	-17,8			-17,8	38,8
Offentliga rum	51,0	44,7			44,7	-0,8				0,0	44,7
Avtal	98,0	71,4			71,4	-9,7	-9,7			-9,7	61,7
Klotter och kampanjer	16,8	12,8	1,3		14,1	-1,0		-1,3		-1,3	12,8
Trafikstyrning	25,6	26,0			26,0	-23,3	-19,3			-19,3	6,7
Vinterväghållning	188,5	189,3			189,3	-4,5	-4,5			-4,5	184,8
Barmarksrengöring	168,9	179,8			179,8	0,0				0,0	179,8
Parkering	242,1	254,9			254,9	-855,2	-945,2			-945,2	-690,3
Parker, träd och grönområden	30,3	33,7	1,4		35,1	-1,4		-1,4		-1,4	33,7
Markupplåtelse, torghandel m.m.	39,1	34,1			34,1	-178,1	-174,0			-174,0	-139,9
Förvaltningsledning, stab	9,6	6,3	3,4		9,7	-3,4		-3,4		-3,4	6,3
Förvaltning, administration	48,3	41,6	11,9		53,4	-11,6	-1,0	-11,9		-12,9	40,6
Arbeten åt andra	109,4		89,0		89,0	-109,4		-89,0		-89,0	0,0
Hamnavtal	0,0	27,4			27,4						27,4
Summa drift- och underhåll	1 547,3	1 450,5	116,6	0,0	1 567,1	-1 284,4	-1 229,4	-116,6	0,0	-1 346,0	221,1
Avskrivningar	357,6	403,0			403,0						403,0
Räntor	133,3	158,3		-88,3	70,0						70,0
Summa drift inklusive kapitalkostnader	2 038,2	2 011,8	116,6	-88,3	2 040,1						694,1

Jämfört med kommunfullmäktiges budget år 2016 ökar nämndens kostnader, inklusive räntor och avskrivningar, enligt kommunfullmäktiges budget med 138,6 mnkr och intäkterna ökar med 125,0 mnkr, en nettoökning med 13,6 mnkr.

I *bilaga 1* redovisas budgetavräkningen, och en specificering av driftskostnaderna finns i *bilaga 2*.

Budgetförändringar jämfört med kommunfullmäktiges budget år 2016:

Effektivisering

Kontoret har arbetat in en generell besparing om 13,8 mnkr som klaras genom allmän återhållsamhet.

Kompensation för nya områden, ökade intäkter med mera

Nämnden har fått kompensation för ökade driftskostnader i nya områden samt för indexutveckling i driftavtalen Norra Länken och Hamnavtal och parkeringsentreprenaderna med sammanlagt 30,4 mnkr. Nämnden har även fått kompensation för nytt driftavtal med Trafikverket avseende Norra Länkens Hagatunnlar med 5,7 mnkr.

Räntor och avskrivningar (kapitaltjänstkostnader) ökar med 70,4 mnkr.

Införandet av parkeringsplanen ökar kostnaderna med 33,0 mnkr och intäkterna med 33,0 mnkr. Nämndens intäkter för övrig parkeringsverksamhet har ökat med 90,0 mnkr och intäkterna för upplåtelseverksamheten har ökat med 2,0 mnkr. Den sammanlagda

intäktsökningen är därmed 125,0 mnkr.

Extra satsningar 2017

I kommunfullmäktiges budget för år 2017 har extrasatsningar från budget 2016 om 18,1 mnkr avslutats och nedanstående satsningar planeras istället för 2017:

- Utökad skötsel av stadens gatuträd 5,0 mnkr
- Utökad skötsel av Slussenområdet 1,5 mnkr
- Levande Stockholm 8,0 mnkr
- Ambitionshöjning avseende cykelpendlingsnätet 5,0 mnkr
- Kommunikation hållbart resande 2,0 mnkr
- Laddinfrastruktur 1,0 mnkr
- Lokala utvecklingsprogram 3,0 mnkr
- Bistå kommunstyrelsen i arbete med förstudien om samlastning 1,0 mnkr
- Samspelskampanj 1,0 mnkr
- Säker skolväg 3,0 mnkr

Kommentarer per verksamhetsområde:

Gator och vägar, broar, signaler, belysning, avtal m.m.

Ett driftavtal om 27,4 mnkr med Stockholms Hamn AB har budgetmässigt flyttats till ett nytt verksamhetsområde benämnt Hamnavtal.

Ett nytt avtal för klottersanering har träffats under år 2016, vilket ger lägre kostnader om ca 6 mnkr.

Vinterväghållning

Kontoret har budgeterat 184,0 mnkr för en s.k. normalvinter. Med normalvinter i Stockholm avses ett snöfall på i genomsnitt 14 cm per månad. Vidare antas att inte all snö faller jämnt fördelad över perioden, samt att en viss mängd snö blir liggande och behöver forslas bort.

Kostnaderna för vinterväghållningen kan dock variera kraftigt. Exempel på det är vintervädret under november och december år 2012 respektive 2013. För 2012 var kostnaden ca 128,0 mnkr och för 2013 var kostnaden ca 39,0 mnkr. Om början av året blir mild och snöfattig kan medel omfördelas till gatuunderhåll och barmarksrenhållning. Motsvarande omfördelning är inte möjlig om vintervädret i slutet av året blir mildt.

Budgeten fördelar sig enligt nedanstående delar mellan fasta och rörliga kostnader.

Vinterbudget 2017 mnkr	
Betalplan	78,7
Egen tid	4,6
Avtal	2,0
Summa fasta kostnader	85,3
Snöröjning, kompletteringsröjning, moddning	50,7
Snöbortforsling	23,5
Markvärme	4,8
Övrigt	6,5
Summa rörliga kostnader	85,5
Egen tid	0,4
PM 10	13,6
Summa PM10	14,0
Totalt	184,8

Kontoret kommer inom ramen för uppdraget om jämställd snöröjning fortsätta arbeta med försök om utveckling av metoder och maskiner för att höja kvaliteten på snöröjning för cykelfält och gångbanor samfällt. Denna metodutveckling kommer att pågå under vintersäsongen 2016/2017 och resultatet utvärderas löpande.

Barmarksrenhållning

Medel har omfördelats till anställning av Stockholmsvärdar samt extra städåtgärder i samband med rengöring efter illegala bosättningar.

Parkeringsverksamheten

Under våren 2016 antogs den parkeringsstrategi och plan för gatuparkering som kontoret tagit fram. Implementeringen påbörjades hösten 2016 och kommer att fortsätta under 2017 och 2018. Under våren 2017 beräknas närförort, taxeområde 4, bli klart varpå innerstaden påbörjas. Omskyltning med tillhörande nya lokala trafikföreskrifter i innerstaden beräknas vara färdigställt vid utgången av 2017. Till 2018 kvarstår sedan taxeområde 5. Förändringarna i samband med plan för gatuparkering kommer att ha en positiv effekt på intäkterna från parkeringsverksamheten vilket kontoret kommer att följa och utvärdera under året.

Under sommaren har beslut fattats om att utöka parkeringsövervakningen då genomförandet av parkeringsplanen kommer kräva fler övervakningstimmar i de berörda områdena. Avropet innebär en ökning i område Syd med 10 procent, i område Väst med 10 procent och i område Öst med 7,5 procent. De avropade timmarna kommer främst att fördelas på den utökade avgiftstiden i innerstaden samt de nya avgiftsbelagda områdena i närförorterna.

Övervakningen med MC-burna parkeringsvakter kommer att fortsätta under 2017 och då med extra fokus på cykelfält/cykelbanor. Insatserna kommer under tidig vår och under säsongen att föregås av informationsinsatser i media.

Under 2017 kommer flyttning av fordon med skulder förenklas då det under 2016 blivit möjligt att via en informationsförmedlingstjänst kontrollera om ett fordon har skulder, vilket snabbar på processen. I och med möjligheten att kontrollera skulder digitalt behöver heller inte längre flyttarna ske under kontorstider som tidigare. Rutiner för att fatta beslut dygnet

runt ska tas fram under året.

Stadens betaltjänst för parkering har fortsatt att utvecklas och antalet registrerade konton har nu passerat 160 000. 37 procent av all försäljning av besöksparkering på gatumark sker nu via mobiltelefon. Informationskampanjer om tjänsten kommer att fortsätta utökas med rörliga kampanjer i de digitala vitrinerna. I och med parkeringsplanen kommer även information om stadens betaltjänst att läggas till på skyltpaketen i ytterstaden.

Upplåtelse

Upplåtelseintäkterna består till stor del av intäkter för olika byggetableringar. Byggbranschen är konjunkturberoende och både eventuella avmattningar och uppgångar ger utslag på intäkterna. I taxekonstruktionen ingår att återbetala 50 procent av inbetalt belopp för välskötta, inhägnade byggetableringar. I takt med att intäkterna stiger, stiger också kostnaderna för dessa återbetalningar. I det reviderade förslag till taxa för upplåtelse av offentlig plats som trädde i kraft fr.o.m. 1 juli 2016 ändrades formen för återbetalningarna på så vis att årsvisa återbetalningar infördes för de etableringar som sträcker sig längre än ett år. Nya rutiner för detta kommer att implementeras under 2017.

Investeringar

Prioriteringsunderlag

Stadens investeringsstrategi anger inriktningen för de val som staden behöver göra inom ramen för investeringsverksamheten. Den beskriver stadens verksamhetsmål utifrån ett investeringsperspektiv och utgör ett steg mellan långsiktiga ambitioner och investeringsplaner.

Nämndens investeringar uppfyller främst följande verksamhetsmål:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Kontoret arbetar systematiskt med prioritering för att i samband med budgetförslag till nämnden redovisa projekt såväl inom som utom ram. I samband med prioriteringen tar kontoret hänsyn till projektets måluppfyllelse, beslutsläge och genomförbarhet.

I **bilaga 6** redovisas prioritering av projekt över 50 mnkr enligt stadens investeringsstrategi.

Jämställdhetsanalys

I nämndens underlag till budget 2016 beskrevs kopplingarna mellan de jämställdhetspolitiska målen och trafiknämndens verksamhet i en bifogad promemoria. I underlaget identifierades fem områden som ska utgöra fokus för nämndens jämställdhetsarbete de närmaste åren: fallolyckor, belysning, prioritering av drift och underhåll, trafiksäkerhetsåtgärder samt kunskapshöjande åtgärder. Av dessa områden är det främst fortsatt satsning på trygghetsskapande belysningsåtgärder samt trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder som har närmast anknytning till nämndens investeringsverksamhet.

Mycket av det arbete som görs inom nämnden ligger i linje med målen. Enligt kontorets förslag till investeringsplan kommande år ingår en fortsatt satsning på belysningsåtgärder. Förutom inom beslutade reinvesteringsprogram genomförs även belysningsåtgärder inom ett flertal planerade cykel- och gatuprojekt, samt inom särskilt beviljade klimatmedel för

energibesparande belysningsåtgärder. I förslaget ingår även en hög ambitionsnivå för trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder, som exempelvis genomförande av nya hastighetsplaner.

Förslag till investeringsplan 2017-2021

Investeringsbudgeten för 2017 uppgår totalt till 1 290,5 mnkr netto. För att genomföra nämndens långsiktiga uppdrag tilldelas nämnden en investeringsplan om 680,0-690,0 mnkr per år. Inom denna ram ska även investeringar i cykelplanen inrymmas. Från och med 2015 har cykelplanen förstärkts med 300 mnkr, och den långsiktiga planen är därför utökad under åren 2016-2018. Under 2017 uppgår den långsiktiga planen till 830,0 mnkr, och under 2018 till 780,0 mnkr.

För att uppfylla kommunfullmäktiges prioriteringar på kortare sikt uppgår nämndens utökade investeringsplan därutöver till 460,5 mnkr under 2017, 485,5 mnkr under 2018 och 150 mnkr under 2019. Under 2017 avser den utökade investeringsplanen fortsatta förstärkningsarbeten vid Sergels torg om 353,0 mnkr, fortsatt trädrensning om 10,0 mnkr, fortsatt planering av en park på Järvafältet om 2,5 mnkr, klimatinvesteringar om sammanlagt 25,0 mnkr för reinvestering av cykelvägnätet och åtgärder inom gångplanen samt investeringar i grönstruktur om 70,0 mnkr.

I tabellen nedan framgår nämndens budget 2017-2021 fördelat per anslag.

Investeringar totalt	Budget 2017	Förslag VP 2017	2018	2019	2020	2021
Långsiktig plan						
Utgifter	868,6	868,6	838,8	688,8	680,0	680,0
Inkomster	-38,6	-38,6	-58,8	-8,8	0,0	0,0
Netto	830,0	830,0	780,0	680,0	680,0	680,0
Utökad plan						
Utgifter	498,9	498,9	486,1	150,0	0,0	0,0
Inkomster	-38,4	-38,4	-0,6	0,0	0,0	0,0
Netto	460,5	460,5	485,5	150,0	0,0	0,0
Investeringsplan, totalt						
Utgifter	1 367,5	1 367,5	1 324,9	838,8	680,0	680,0
Inkomster	-77,0	-77,0	-59,4	-8,8	0,0	0,0
Netto	1 290,5	1 290,5	1 265,5	830,0	680,0	680,0
Förväntad budgetjustering						
<i>Klimatmedel, utgifter</i>						
- Klimatsmarta P-automater		24,0	24,0			
- Energibes. belysningsåtg.		24,0	24,0			
Justerad investeringsplan						
Utgifter	1 367,5	1 415,5	1 372,9	838,8	680,0	680,0
Inkomster	-77,0	-77,0	-59,4	-8,8	0,0	0,0
Netto	1 290,5	1 338,5	1 313,5	830,0	680,0	680,0

Under 2016 har kontoret ansökt om och beviljats medel för klimatsmarta parkeringsautomater

om 48,0 mnkr och energibesparande belysningsåtgärder om 48,0 mnkr inom stadens centrala budget för klimatsatsningar. Medlen föreslås preliminärt fördelas lika under åren 2017-2018, och budgetjustering förväntas ske i samband med kommunstyrelsens beslut om nämndernas verksamhetsplaner.

Förslag till investeringsplan 2017

Under 2017 uppgår investeringsplanen till 1 290,5 mnkr netto, varav 1 367,5 mnkr för utgifter och 77,0 mnkr för inkomster. Nämndens investeringar kan till största delen hänföras till verksamhetsområdet Gator och vägar, där verksamheterna Gator och trafikanordningar och Gång- och cykelbanor utgör huvuddelen.

I tabellen nedan redovisas förslag till investeringsplan uppdelat på utgifter och inkomster år 2017 fördelat per verksamhetsområde, och per verksamhet inom verksamhetsområdet Gator och vägar.

Verksamhetsområde, mnkr <i>Minskade utgifter/ökade inkomster (-)</i>	Budget 2016	Budget 2017	Förslag VP 2017	Budget 2016	Budget 2017	Förslag VP 2017	Förslag VP 2017
Utgifter				Inkomster			Netto
Gator och vägar	1 061,7	1 233,3	1 233,3	-95,4	-77,0	-77,0	1 156,3
<i>Varav:</i>							
Gator och trafikanordningar	462,7	580,8	580,8	-38,2	-42,6	-42,6	538,2
Gång- och cykelbanor	295,1	341,9	341,9	-26,7	-23,7	-23,7	318,2
Broar och viadukter	154,5	102,2	102,2	-12,7	-5,0	-5,0	97,2
Trafiksignaler	31,9	36,0	36,0	-0,3			36,0
Belysning	65,6	50,7	50,7				50,7
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	40,3	57,1	57,1	-17,5	-4,4	-4,4	52,7
Offentliga rum	53,3	113,5	113,5		-2,7	-2,7	110,8
Trafikstyrning	4,9	2,5	2,5				2,5
Erfarenhetsmässig nedrundning	-46,6	-51,4	-51,4		1,4	1,4	-50,0
Barmarksrenhållning	4,0						0,0
Parkering	18,0	25,3	25,3				25,3
Parker, träd och grönområden	43,7	108,9	108,9				108,9
Summa investeringar	1 127,4	1 367,5	1 367,5	-95,4	-77,0	-77,0	1 290,5
Begärd budgetjustering klimatmedel							
Klimatsmarta parkeringsautomater			24,0				24,0
Energebesparande belysningsåtgärder			24,0				24,0
Summa inklusive budgetjustering	1 127,4	1 367,5	1 415,5	-95,4	-77,0	-77,0	1 338,5

I **bilaga 3** finns en detaljerad redovisning av investeringsplanen. I **bilaga 5** redovisas aktuellt beslutsläge i större investeringsprojekt.

Nedan följer kommentarer till större projekt inom respektive verksamhetsområde.

Gator och vägar

Inom verksamhetsområdet föreslås totalt 1 156,3 mnkr avsättas. I verksamhetsområdet ingår huvuddelen av de beslutade reinvesteringsprogrammen, åtgärder inom cykelplanen, större

infrastrukturprojekt, trafiksäkerhetsåtgärder, kollektivtrafikåtgärder m.m. Nedan kommentaras större projekt.

Cykelplanen

I budgeten för 2017 fortsätter satsningen på åtgärder inom cykelplanen, med målsättningen att cykelåtgärder om 1,0 mdkr ska genomföras inom trafiknämndens budget under perioden 2012-2018. I kontorets förslag till verksamhetsplan har cykelåtgärder prioriterats under 2017 och 2018 i en omfattning som, med hänsyn till tidigare genomfört och prognos för 2016, innebär att målet beräknas uppnås.

Under 2017 planeras cykelinvesteringar för totalt 249,3 mnkr, exklusive åtgärder inom blandprojekt som inte bedöms vara cykelåtgärder, vilket överensstämmer med den av kommunfullmäktige angivna nivån. Under 2018 ligger den planerade nivån över den angivna nivån. Genomförande av ett antal större projekt som pågår 2018 kommer även att fortsätta under 2019, vilket inte inräknas i tabellen nedan. Planerade åtgärder avser främst cykelpendlingsnätet, trafiksäkerhets- och framkomlighetsåtgärder i korsningspunkter, cykelparkeringar och förbättrad cykelvägvisning. Bland större projekt där genomförande planeras pågå under 2017 kan nämnas Lidingövägen, Gamla Huddingevägen, Värtavägen, Sockenvägen, Ulvsundavägen, Strömbron, Bällstavägen, Vasagatan och Hässelbystråket.

I tabellen nedan framgår tidigare bokförd och planerad omfattning för cykelinvesteringar under perioden 2012-2018.

Cykelinvesteringar 2012-2018 - bokfört och planerade nivåer (mnkr)	Bokfört				Prognos	Planering		
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Summa
Utbyggnad av huvud- och lokalstråk	13,6	20,7	5,4	8,5	29,2	8,4	0,0	85,8
Övriga åtgärder framkomlighet, trygghet, säkerhet	0,4	1,0	6,6	3,9	7,5	6,9	5,2	31,5
Parkering, vägvisning, pumpar	3,4	6,3	19,0	9,6	13,6	9,3	5,0	66,2
Utbyggnad av pendlingsstråk	40,1	60,4	127,9	85,6	118,2	274,7	297,3	1 004,2
Avgår ej cykelåtgärder i blandprojekt	-2,3	-12,8	-39,9	-22,1	-22,2	-50,0	-38,4	-187,7
Summa cykelinvesteringar	55,2	75,6	119,0	85,5	146,3	249,3	269,1	1 000,0

Utöver ovan beskrivna cykelåtgärder avsätts särskilda medel för klimatinvesteringar inom den utökade investeringsplanen som bl.a. avser fortsatta reinvesteringsåtgärder på cykelbanor om 15,0 mnkr.

I **bilaga 7** redovisas planerade cykelfrämjande åtgärder under 2017, samt beslutsläget för planerade projekt.

Reinvesteringsprogram

För att säkra funktionen i den befintliga infrastrukturen kommer reinvesteringar att fortsätta genomföras enligt den beslutade drift- och underhållsstrategin för kontorets väghållning. Genomförande av de reinvesteringsprogram som kommunfullmäktige tidigare har beslutat om för belysning, trafiksignaler, gator/träd samt mindre konstbyggnader som broar, viadukter m.m. fortsätter. Genomförandebeslut för fortsatta reinvesteringsåtgärder för trafiksignaler behandlades i nämnden i augusti 2016, och beslutet förväntas fastställas i kommunfullmäktige i november.

På grund av svårigheter att inrymma tidigare planerad investeringstakt under kommande år

innebär förslaget till verksamhetsplan i flera fall att reinvesteringsprogrammen kommer att genomföras under en längre tidsperiod än vad som angavs i besluten. Beslut om genomförande av kommande etapper kommer successivt att föreläggas nämnden. Under 2017 omfattar planerade reinvesteringsprogram cirka 215 mnkr.

I tabellen nedan framgår planerad omfattning under åren 2017-2021 för de beslutade reinvesteringsprogrammen och planerad nivå för kommande beslut.

Reinvesteringsprogram	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Investeringar mnkr</i>					
Trafiksignaler - beslutat program	26,0				
Trafiksignaler - planerad nivå	5,0	35,0	45,0	35,0	35,0
Energibesparande armaturbyte - planerad nivå 1)	24,0	24,0			
Belysning - beslutat program	35,6	35,0	35,0	35,0	35,0
Gatuytor - beslutat program	87,6	97,0	73,9		
Gatuytor - planerad nivå			26,1	100,0	100,0
Mindre konstbyggnader - beslutat program	36,9	30,0	56,0	60,0	60,0
Summa	215,1	221,0	236,0	230,0	230,0

1) beviljade klimatmedel, ingår ej i budget 2017, förväntad budgetjustering

Tidigare beslutat program för energibesparande åtgärder avslutades under 2016. Planerade fortsatta åtgärder genomförs med finansiering inom stadens centrala klimatmedel under 2017 och 2018.

Tätskiktet Sergels torg

I budgeten avsätts särskilda medel om 353,0 mnkr under 2017 för fortsatt upprustning av tätskiktet vid Sergels torg.

En första etapp slutfördes till årsskiftet 2013. Efter avslut av den första etappen återställdes ytorna provisoriskt. Det fortsatta arbetet startade i oktober 2014 och beräknas vara klart 2018. Arbetet löper enligt plan. Detaljprojektering för kommande etapper sker parallellt med genomförandet, och nya etappstarter sker kontinuerligt enligt planerade skeden i projektet.

Samordning med tomträttshavare, nyttjare och trafikanter är en viktig del i projektet och genomförandeavtal med berörda tomträttshavare har tecknats. En utredning av bulleråtgärder har tagits fram, och fönsteråtgärder har genomförts. Ett program, ”Vägledning för stadsrummens gestaltning”, har tagits fram för den slutliga utformningen av området.

Upphandling av reoveringen av glasobelisken Kristallvertikalaccent, "Öhrströms pinne", är slutförd och arbetena startade i mitten av oktober 2016 och kommer att slutföras under 2017.

Klimatinvesteringar – gång, cykel m.m.

I budgeten avsätts särskilda medel om 25,0 mnkr för klimatinvesteringar avseende gång, cykel m.m. Medlen avser fortsatt satsning på reinvesteringsåtgärder på befintliga cykelbanor samt åtgärder enligt gångplanen.

Under 2017 planeras reinvesteringsåtgärder genomföras på cykelbanor och cykelstråk för sammanlagt 15,0 mnkr. Projekten beskrivs i bilaga 7 Cykelfrämjande åtgärder.

Gångplanen, som syftar till att lyfta fotgängares behov i det offentliga rummet, fastställdes i kommunfullmäktige i maj 2016. För åtgärder inom gångplanen avsätts 10,0 mnkr, där bl.a. åtgärder på Drottninggatan planeras påbörjas under året. Av avsatta medel i budget 2016 beräknas preliminärt minskade utgifter om 7,4 mnkr, och kontoret kommer i samband med verksamhetsberättelsen att föreslå att de medel som inte hinner förbrukas under 2016 överförs till 2017.

Nordsydaxeln, trafikstyrningssystem

Projektet har planerats parallellt med renoveringen av Nordsydaxeln och förberedande arbeten har genomförts. Den aktuella sträckan är mellan trafikplats Sofielund på riksväg 73 och trafikplats Norrtull på E4/E20. I denna sträcka ingår Johanneshovsbron, Söderledstunneln, Centralbron, Tegelbacksbron, Blekholmstunneln, Klarastrandsleden och dess anslutning till E4 i norr. Projektet har även viss påverkan på uppbyggnaden av trafiksystemet vid överdäckningen vid Hagastaden samt vid Stockholmsarenan. Installation av ett så kallat MCS-system (Motorway Control System) har genomförts under 2016. Upphandling av övrig teknisk utrustning kommer att utföras under vintern 2016/2017, och byggnation av dessa kommer att pågå under 2017. Projektet kommer att färdigställas och slutredovisas under 2017.

Västberga allé

Projektet avser byte av bro där Västberga allé passerar över järnvägen strax norr om Älvsjö, samt en ny gång- och cykelbro över Åbyvägen. Järnvägstunneln vid östra landfästet för nya bron har förstärkts, anslutande vägar har justerats och omfattande ledningsomläggningar har utförts under 2016. Överbyggnaderna till de nya broarna har levererats och montage har påbörjats. Arbetet i spårområdet har försenats på grund av minskad tillgång till området, vilket även medfört ökade utgifter och en osäker prognos för projektet.

Omfattande markarbeten pågår, och den nya bron beräknas med nu kända förutsättningar, kunna öppnas som planerat efter påsk 2017.

Bro mellan Rinkeby och Stora Ursvik

Broförbindelsen är ett samarbetsprojekt mellan Stockholms och Sundbybergs kommuner. Kommunfullmäktige fattade beslut om genomförandeavtal med Sundbybergs stad under 2013. I början av 2017 påbörjas den sista gjutetappen av brons överbyggnad, och senare under våren planeras kompletteringsarbeten samt återställning av omgivande mark m.m.

Med nuvarande planering i Sundbybergs stad beräknas anslutande vägnät vara färdigställt först 2019/2020, vilket innebär att bron öppnas för trafik ca 2 år efter färdigställande.

Parkering

Kommunfullmäktige antog i juni 2016 en parkeringsstrategi och plan för gatuparkering, och beslutade om genomförande av kompletterande skyltning och nya parkeringsautomater som krävs för att genomföra planen. Inom verksamhetsområdet föreslås 25,3 mnkr avsättas under 2017.

Implementeringen påbörjades hösten 2016 och kommer att fortsätta under 2017 och 2018. Taxeområde 4 beräknas bli klart under våren 2017, varpå åtgärder i innerstaden påbörjas. Omskytning med tillhörande nya lokala trafikföreskrifter i innerstaden beräknas vara färdigställt vid utgången av 2017.

Parkeringsautomaterna i staden kommer att bytas ut mot nya klimatsmarta maskiner under 2017 och 2018. Kontoret har fått klimatmedel för att genomföra detta. De nya maskinerna är både kvittolösa och solcellsdrivna vilket leder till mindre miljöpåverkan och minskad energiförbrukning. Maskinerna tillåter även fjärrstyrd elektronisk felsökning och omstart vilket beräknas minska behovet av platsbesök och därmed utsläpp i samband med transport till och från automaten. Utbytet öppnar också för att testa parkeringsövervakning med kameror från bilar då all parkeringsdata finns att tillgå digitalt.

Parker träd och grönområden

I verksamhetsområdet ingår den del av reinvestering i gatuytor som avser parker och träd, åtgärder i kommuncentrala parker, en särskild satsning på trädplantering samt en särskild satsning på grönstruktur. Totalt avsätts sammanlagt 108,9 mnkr under 2017.

Grönstruktur

I budgeten tilldelas nämnden sammanlagt 300,0 mnkr under åren 2017-2019 för investering i större parkanläggningar, företrädesvis i ytterstaden. Satsningen innebär att nämnden ska anlägga ett antal större parker och/eller gröna stråk i ytterstaden. Arbetet ska göras tillsammans med berörda stadsdelsnämnder och miljöförvaltningen och ska innefatta medborgardialoger. Under 2017 uppgår budgeten till 70,0 mnkr. Ett förslag till utredningsbeslut kommer att föreläggas nämnden i början av året.

Planeringsprojekt utanför ram

Projekt som, på grund av oklart beslutsläge och genomförbarhet eller brist på budgetutrymme, helt eller delvis inte har kunnat inrymmas inom nämndens budgetram redovisas i **bilaga 4**. Bland de högst prioriterade projekten återfinns åtgärder från och med 2018 för att säkra kommunaltekniska ytor i Vanadisberget, upprustning av Kungsträdgården samt planerad gångtunnel i anslutning till planerad tvärbana Kistagrenen vid Annedal.

Budgetjusteringar

Kapitalkostnader

Den interna räntenivån har ändrats i och med kommunfullmäktiges beslut om budget för 2017 från 1,75 procent till 0,70 procent, vilket medför minskade räntekostnader om 88,3 mnkr. Kontoret tar upp förändringen av kostnaden för räntor som en budgetjustering om 88,3 mnkr.

Medel för klimatinvesteringar

I samband med beslut om tertiärrapporter under 2016 har nämnden fått förhandsbesked om beviljade klimatmedel för klimatsmarta parkeringsautomater om 48,0 mnkr, och energibesparande åtgärder om 48,0 mnkr. Kontoret föreslår att medlen fördelas på 2017 och 2018 och att nämndens budget 2017 utökas med 24,0 mnkr för klimatsmarta parkeringsautomater och 24,0 mnkr för energibesparande åtgärder.

Omslutningsförändringar

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner omslutningsförändring om 116,6 mnkr inom driftbudgeten. Omslutningsförändringen avser ökade kostnader och intäkter för uppdrag och försäljning av verksamhet, exempelvis handlar det om olika typer av uppdrag åt

exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna, nämndkansliets tjänster till andra förvaltningar samt registratur- och IT-tjänster till exploateringskontoret och fastighetskontoret.

Kvalitetsarbete

Trafikkontoret bedriver ett aktivt arbete med kvalitetsutveckling, t.ex. genom att kartlägga och effektivisera processer. Arbetet tar sin utgångspunkt i att sätta nyttan för invånarna i centrum, samtidigt som effektiviseringar och förbättringar kan uppnås. Medarbetarna är involverade i arbetet med verksamhetsutveckling och uppmuntras att pröva nya arbetsätt. Goda exempel lyfts fram för att inspirera, t.ex. i samband med medarbetarmöten och medarbetardagar. Kontorets enheter uppmanas att delta i kvalitetsutmärkelsen och kontorets anställda uppmanas att vara examinatorer.

Arbetet med intern kontroll är också ett viktigt sätt att utveckla kvalitetsarbetet och syftar till att säkerställa att både kommunfullmäktiges och nämndens mål och uppdrag uppnås, samt att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och föreskrifter.

Övriga frågor

IT-utveckling

Digitalisering

Staden har stora ambitioner vad gäller digitalisering. Stockholms stad ska bli världsledande inom digitalisering och ett aktivt arbete för ökad digitalisering ska bedrivas. Digitalisering och verksamhetsutveckling med hjälp av IT ska förenkla, vilket kräver en aktiv dialog mellan IT och verksamheten. En utökad digitalisering kommer bidra till en bättre service och en effektivare verksamhet.

Kontoret har tidigare initierat ett arbete med ett digitalt program för att fånga upp områden som projektplats, system för hantering av ritningar, digitala gränssnitt för externa samarbetspartners, enkel koppling till digital arkivering och digital dokumenthantering. Målsättningen är att under de närmaste åren övergå till elektronisk dokument- och ärendehantering i alla kontakter internt i staden och externt med invånare och företag och att handlingar som behövs i verksamheten är enkelt tillgängliga och sökbara digitalt. Under 2017 kommer en förstudie att genomföras för att undersöka hur befintlig dokumenthantering kan ersättas av ett nytt digitalt system. Detta har nära koppling till digital hantering av projektdokumentation och IT-stöd för projektarbete. Vad gäller ett sådant system för projektplats kommer ett samarbete att ske för koordinering inom staden.

Öppen data

Trafikkontoret har under de senaste åren arbetat med att utveckla e-tjänster för att öka insyn och tillgänglighet i verksamheten. Kontoret publicerar också trafik- och vägdata i enlighet med det av Sverige antagna PSI-direktivet (lag 2010:566) som avser att underlätta enskildas användning av handlingar från myndigheter.

Ambitionen är att detta arbete ska fortgå de närmaste åren med fler e-tjänster och ytterligare verksamhetsdata som kommer att publiceras som öppen data. Fokus kommer under 2017 vara att arbeta med publicering i stadens Geodataportal och kvalitetssäkring av befintlig publicerad

data. På sikt kommer det bli aktuellt att även publicera öppna data i realtid, vilket kan innebära nya möjligheter för styrning av olika sorters trafikflöden i staden.

E-tjänster

Kontoret kommer att fortsätta sitt arbete med att göra vardagen för privatpersoner och företag enklare. I detta ligger också att stödja medborgardialog genom digital delaktighet.

Synpunktsportalen, kontorets e-tjänst där invånare kan felanmäla och lämna synpunkter på trafik- och gatumiljö, kommer att fortsätta utvecklas. Under 2016 har ett arbete med finansiering från programmet för Digital förnyelse startat för att ta fram en lösning på hur kontoret ska kunna ge återkoppling på felanmälningar. Detta arbete kommer att slutföras under 2017. Utöver detta kommer löpande förvaltning för Synpunktsportalen samt Tyck till-appen att upprätthållas.

Driftportalen, ett internt ärendehanteringssystem med moduler för skylt-, signal-, gatudrift-, gatuunderhåll-, skade-, vibration-, driftteknik, belysning- och klotterverksamheterna, fortsätter att utvecklas. Ny funktionalitet tillförs, t.ex. ett nytt förbättrat gränssnitt för entreprenörer samt ett rapportverktyg.

Fortsatt arbete kommer att ske med att förbättra stabilitet och kvalitet i de tekniska plattformarna för Synpunkts- och Driftportalerna.

Under året sker en uppgradering av stadens gemensamma e-tjänsteplattform. E-tjänster som nyttjar denna kommer därför att behöva byggas om. Detta gäller för kontorets del e-tjänsten för boendeparkering.

Gemensam IT-service

Under 2017 påbörjas arbetet med överföring till ny leverantör av gemensam IT-service. Denna överföring ska för staden som helhet vara slutförd senast 2018-12-31 då befintligt avtal löper ut. För kontorets del kommer det enligt preliminär tidplan att betyda att ett förberedelsearbete för flytt av system och utbyte av arbetsplatser påbörjas under 2017. Nödvändiga resurser kommer att behöva avsättas för detta.

Ny dataskyddsförordning

I maj 2018 börjar den nya dataskyddsförordningen att gälla och ersätter nuvarande personuppgiftslag (PUL). Under 2017 planeras en genomgång och analys av kontorets personuppgiftsbehandlingar och -system för att kunna vidta nödvändiga åtgärder.

IT-system

Ett ständigt arbete pågår med att vidareutveckla, anpassa och ersätta kontorets IT-system så att de bättre stödjer verksamhetens behov.

Lokal vägdata (LV), kontorets nav vad gäller geografisk information, kommer under 2017 att fortsätta anpassas för att följa teknikutvecklingen och genom förenklade gränssnitt möjliggöra enkel integration mot fler verksamhetssystem och på så sätt öka nyttan och nyttjandet.

Med finansiering från programmet för Digital förnyelse har projektet ”Ett digitalt gångnät för alla” startat under 2016 och planeras att slutföras 2018. Tillsammans med de digitala näten för bil och cykel kommer detta att utgöra bra grunddata för olika typer av planering.

Kartan är en viktig komponent i merparten av kontorets IT-system. Ett arbete pågår med att

förbättra och vidareutveckla den gemensamma karttjänstemotorn för att möta verksamhetens önskemål och behov.

Fortsatt utveckling pågår av ett inventeringssystem för mobila enheter. Med stöd av kartdata och företeelser från exempelvis LV kommer datafångst ute på fält att underlättas. De inventerade uppgifterna överförs sedan direkt till aktuellt verksamhetssystem.

Kontoret driver ett centralt finansierat projekt under namnet Gatuvyer. Projektet handlar bl.a. om att etablera lagringsutrymme för 360° -bilder och laserortofoto, samt bildhanteringsprogram och integration med GIS-verktyg. I samarbete med projektet Gatudata är syftet att bilderna även ska kunna användas för inmätning/inventering av gatudata och på så sätt bl.a. kunna minska fysiska arbeten i farlig gatumiljö.

Införande av ett nytt IT-stöd för belysningsverksamheten kommer att slutföras under våren 2017.

Kontorets tekniska anläggningsregister kommer få förbättrad funktionalitet och utökat användningsområde i och med att det kan nyttjas av fler verksamheter.

Under 2017 kommer kontoret att börja använda stadens gemensamma inköpssystem för beställningar av varor och tjänster.

IKT – Smart city

Stadens målsättning är att Stockholm ska bli världens smartaste stad, som underlättar vardagen för invånarna med modern och heltäckande IT-infrastruktur och hög innovationsgrad. En strategi för Stockholm som en smart och uppkopplad stad och ett sammanhållet program för digitalisering av staden väntas beslutas av kommunfullmäktige under hösten 2016. Trafikkontoret är som väghållare och ansvarig för trafikplanering, trafikledning, tillståndshantering och gatumiljö en viktig deltagare i dessa satsningar. Kontoret kommer att utvärdera och pröva nya lösningar och användningsområden för ny informationsteknik i syfte att bidra till en hållbar samhällsutveckling, bl.a. genom deltagande i projektet GrowSmarter.

IT-infrastruktur

Ett kontinuerligt arbete pågår för att säkerställa anpassning till stadens tekniska roadmap för IT-infrastruktur. Detta omfattar bl.a. uppgradering till nya versioner av SharePoint, Oracle- och SQL-databaser samt mobila appar och kontorsprogramvaror.

Den genomlysning av kontorets IT-arkitektur som påbörjats under 2016 kommer att fortgå 2017 med mål att bl.a. ta fram förslag till konsolidering av system, databaser och integrationer samt förslag till en målarkitektur. Arbete med att förvaltningsetablera samt införa ny struktur och utrustning i kontorets tekniska nät kommer att pågå under 2017.